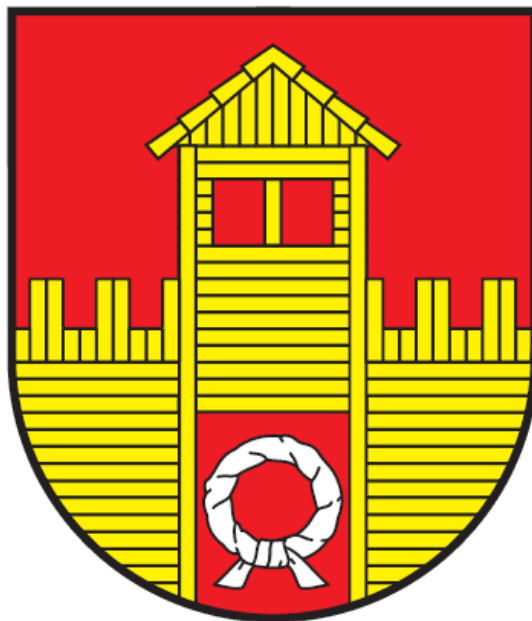

GMINA RYPIN

Raport o stanie Gminy Rypin

w roku 2022

Wójt Gminy Rypin

Rypin, maj 2023r.

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

Raport o stanie gminy opracowany został na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.)

Spis treści

Wstęp.....	5
1. Charakterystyka gminy	8
1.1. Położenie i powierzchnia gminy.	8
1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne.....	11
1.3. Ludność.....	12
1.4. Gospodarstwa rolne.....	16
1.5. Podmioty gospodarcze	17
2. Informacje Finansowe	18
2.1. Wysokość budżetu w latach 2018- 2022 r.....	18
2.2. Poziom zadłużenia i zobowiązania wymagalne	20
2.3. Zaległości podatkowe podatników	20
3. Realizacja inwestycji.....	22
3.1. Zadania inwestycyjne w roku 2022.....	22
3.2. Poziom wydatków inwestycyjnych i ich udział w wydatkach budżetu gminy	25
3.3. Fundusz sołecki.....	26
4. Infrastruktura techniczna i zagospodarowanie przestrzenne	32
4.1. Wodociągi i kanalizacja	32
4.2. Oświetlenie.....	33
4.3. Drogi	34
4.4. Zagospodarowanie przestrzenne	36
5. Gospodarka odpadami i ochrona środowiska.....	43
5.1. Gospodarka odpadami	43
5.2. Ochrona Środowiska	48
6. Mienie komunalne.....	50
6.1. Dane dotyczące przysługujących gminie praw własności.....	50
6.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego:	54
7. Oświata, wydarzenia kulturalne, promocja gminy	55
7.1. Oświata.....	55
7.2. Wydarzenia kulturalne, sportowe i promocja gminy	62
8. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	70
8.1. Ochrona zdrowia.....	72

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

8.2. Pomoc społeczna.....	74
8.1. Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej.....	79
8.2. Edukacyjna opieka wychowawcza.....	81
8.3. Rodzina	82

Wstęp

Raport o stanie Gminy Rypin opracowano w związku z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn zm.).

Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Rypin w roku 2022, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy Rypin i funduszu sołeckiego. Gmina posiada kilka dokumentów strategicznych które wyznaczają kierunki rozwoju gminy. Do tych najważniejszych zaliczyć należy:

1. Strategia Rozwoju Gminy Rypin

Jest to podstawowe narzędzie służące do prowadzenia przez samorząd gminny polityki rozwoju lokalnego. Jest to dokument strategiczny o charakterze długofalowym, wyznaczającym cele i kierunki rozwoju gminy. Celem Strategii jest możliwie najpełniejsze rozpoznanie uwarunkowań rozwojowych gminy oraz skorelowanie ich z oczekiwaniami mieszkańców gminy i na podstawie tego określenie akceptowalnych kierunków rozwoju.

Przyjęty horyzont czasowy Strategii oraz jej główne założenia nawiązują bezpośrednio do zasad polityki regionalnej państwa i polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Strategia jest bazowym dokumentem do opracowania i wdrożenia na terenie gminy programów i projektów, współfinansowanych ze środków krajowych i funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W związku z upływem okresu obowiązywania strategii w roku 2021 kontynuowano działania zapoczątkowane w roku 2020 mające na celu opracowanie nowego dokumentu, obejmującego swym zasięgiem kolejny okres programowania funduszy strukturalnych.

2. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.

To strategiczny dokument, który wyznacza gminie kierunek działań inwestycyjnych oraz miękkich w obszarach takich jak: transport publiczny i prywatny, oświetlenie uliczne, budownictwo publiczne, gospodarka przestrzenna, produkcja energii elektrycznej i ciepła itd. Jest zbiorem możliwych do realizacji pod względem ekonomicznym oraz społecznym przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska oraz gospodarki energetycznej. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej przedstawia konkretne cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gminie.

Podobnie jak w przypadku Strategii Rozwoju Gminy w roku 2022 trwały prace nad nowym dokumentem, którego uchwalenie przewidywane jest w roku 2023.

3. Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Rypin.

Dokument ten na poziomie strategicznym określa i precyzuje politykę energetyczną gminy do 2030 roku. Zawiera pełną charakterystykę gminy w zakresie źródeł zasilania, sieci przesyłowych i instalacji odbiorczych wraz z bilansem zużycia energii i paliw. Jest to dokument, określający w założonym okresie, potrzeby energetyczne gminy oraz możliwości i sposób ich pokrycia.

4. Program rewitalizacji gminy Rypin na lata 2016 – 2023.

Jest to wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej, lub technicznej, lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Podstawą do stworzenia programu był cel ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014- 2020”.

5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Rypin na lata 2021-2025

Jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej na terenie gminy. Powyżej wymieniono tylko najważniejsze dokumenty strategiczne gminy, do innych zaliczyć należy: plany odnowy i rozwoju miejscowości, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (wymienione w rozdziale dotyczącym zagospodarowania przestrzennego), Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Rypin w latach 2021 - 2025, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025 oraz wiele innych.

Celem przygotowania raportu o stanie gminy jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Rypin. Zgromadzone w nim zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania gminy. Wszystkie działania gminy zarówno te inwestycyjne jak i te w sferze społecznej były w 100% zgodne z wymienionymi wyżej dokumentami strategicznymi.

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

Raport stanowi kompendium wiedzy o działalności gminy za rok ubiegły i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny.

Dla opracowania raportu szczególnie cenna okazała się wiedza pracowników Urzędu Gminy Rypin, gminnych jednostek organizacyjnych oraz szereg dokumentów, będących w posiadaniu urzędu, a także informacje zamieszczone na stronach internetowych, jak również dane udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom gminy Rypin do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy.

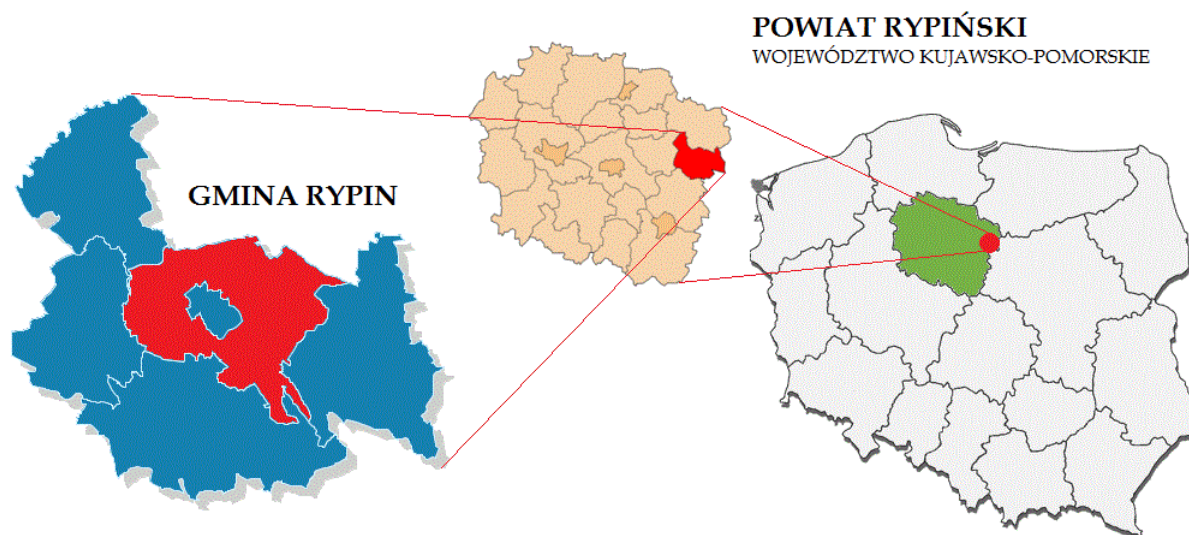
1. Charakterystyka gminy

1.1. Położenie i powierzchnia gminy.

Pod względem fizyczno-geograficznym podziału Polski J. Kondrackiego obszar gminy prawie w całości leży w obrębie mezoregionu Pojezierze Dobrzyńskie, a jedynie niewielki południowo-wschodni fragment znajduje się w obrębie Równiny Urszulewskiej. Pod względem hydrograficznym przeważająca część obszaru gminy leży w dorzeczu rzeki Drwęcy, w zlewni jej lewobrzeżnego dopływu Rypienicy, tylko niewielki północno-wschodni fragment gminy leży w dorzeczu Skrwy.

Gmina Rypin znajduje się we wschodniej części województwa kujawsko - pomorskiego w powiecie rypińskim. Jest to gmina wiejska, która pod względem administracyjnym otacza ze wszystkich stron miasto Rypin i graniczy z gminami:

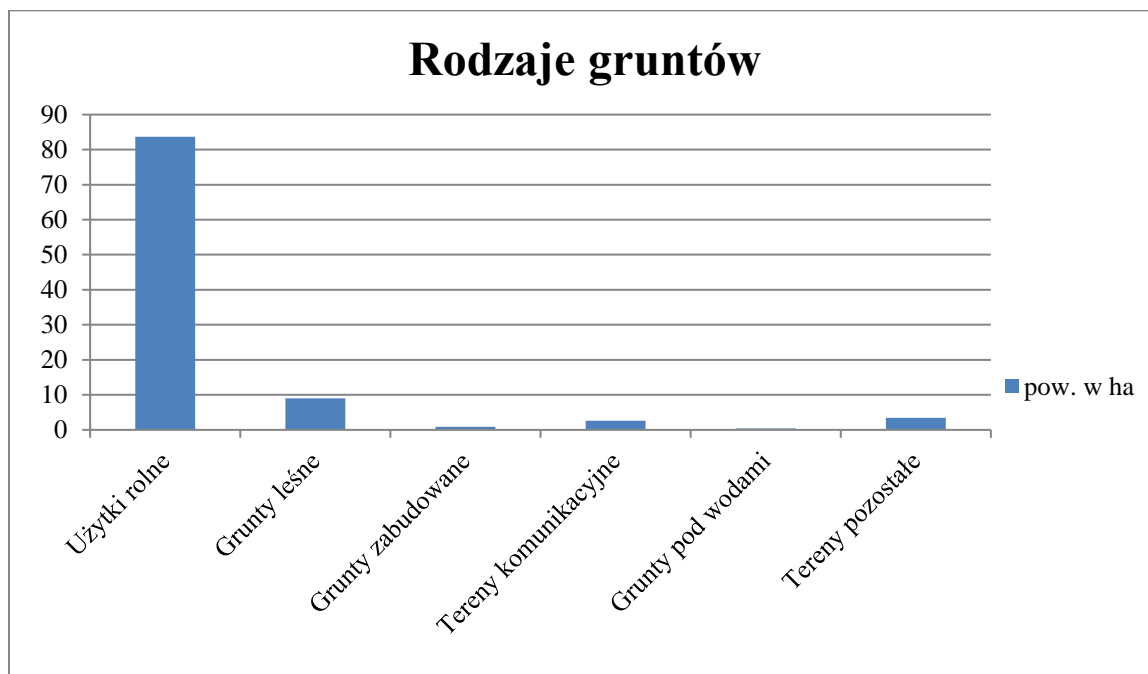
- powiatu rypińskiego:
 - od zachodu – gmina Brzuze,
 - od południa – gmina Rogowo,
 - od wschodu – gmina Skrwilno,
 - od północnego-zachodu – gmina Wąpielsk,
- powiatu brodnickiego:
 - od północy – gmina Osiek,
 - od północnego-wschodu – gmina Świedziebnia.

Rysunek przedstawia położenie gminy Rypin na tle województwa kujawsko – pomorskiego i powiatu rypińskiego.

Źródło: *Strategia Rozwoju Gminy Rypin na lata 2014 – 2020.*

Gmina Rypin zajmuje powierzchnię 13 208 ha (132 km²), co sytuuje gminę na 2 miejscu wśród 5 gmin wiejskich powiatu rypińskiego. Użytki rolne stanowią 83,38 %, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 9,06 %, grunty zabudowane i zurbanizowane 1,07 %, tereny komunikacyjne 2,69 %, grunty pod wodami 0,44 % a tereny pozostałe stanowią 3,36 % ogólnej powierzchni gminy.

Same lasy i grunty leśne stanowią niecałe 9% powierzchni gminy. Jest to wskaźnik niski w porównaniu z lesistością całego kraju (24%), jak również województwa kujawsko – pomorskiego (ponad 23,0 %). Kompleksy leśne na terenie gminy rozmieszczone są nierównomiernie. Największe występują w południowo-wschodniej części w rejonie wsi

Kwiatkowo, Puszcza Miejska i Zakrocz. Niewielkie kompleksy występują też we wschodniej (rejon Sadłowa) i północnej części gminy (rejon Rusinowa). Wykształcone są tu lasy na siedlisku boru świeżego, miejscami boru mieszanego świeżego. Wśród drzewostanów dominuje sosna z niewielkim udziałem gatunków liściastych.

Część lasów w rejonie wsi Zakrocz uzyskało status lasów ochronnych (wodochronne). Na uwagę zasługują także parki podworskie, które pełnią ważną funkcję ekologiczną wzbogacając i uatrakcyjnijają środowisko przyrodnicze.

Pod względem wartości użytkowej gleb przeważają gleby klas średnich, ok. 70% obszaru gminy to gleby klas III i IV, na pozostałym obszarze znajdują się gleby klas słabych (V i VI klasa), brak jest natomiast gruntów I i II klasy.

Na terenie gminy Rypin, wg stanu na koniec roku 2022 podział poszczególnych użytków przedstawiał się następująco:

- 1) Użytki rolne 11 013ha w tym:
 - a) grunty orne 9 747 ha,
 - b) łąki trwałe 724 ha,
 - c) pastwiska trwałe 470 ha,
 - d) grunty pod rowami 85 ha.
- 2) Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 1 197 ha w tym:
 - a) lasy i grunty leśne 1 182 ha,
 - b) grunty zadrzewione 15 ha.
- 3) Grunty zabudowane i zurbanizowane 141 ha w tym:
 - a) mieszkaniowe 50 ha,
 - b) przemysłowe 32 ha,
 - c) inne zabudowane 49 ha,
 - d) zurbanizowane tereny niezabudowane 2 ha,
 - e) rekreacyjno-wypoczynkowe 8 ha.
- 4) Tereny komunikacyjne 355 ha w tym:
 - a) drogi 318 ha,
 - b) koleje 32 ha,
 - c) inne 5 ha.
- 5) Grunty pod wodami 58 ha.
- 6) Tereny pozostałe 444 ha w tym:
 - a) tereny różne 2 ha,
 - b) nieużytki 442 ha.

1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne

Rada Gminy Rypin liczyła 15 radnych.

W roku 2022 (kadencja 2018-2023) podobnie jak w roku poprzednim działało 6 stałych komisji.

1. **Komisja rewizyjna** – 3 radnych,
2. **Komisja skarg, wniosków i petycji** – 3 radnych,
3. **Komisja rolnictwa i rozwoju wsi** – 7 radnych,
4. **Komisja budżetowa** – 6 radnych,
5. **Komisja oświatowa** – 6 radnych,
6. **Komisja zdrowia, opieki społecznej i bezpieczeństwa publicznego** – 5 radnych.

Gminne jednostki organizacyjne:

1. Szkoły:
 - 1) Szkoła Podstawowa w Kowalkach,
 - 2) Szkoła Podstawowa w Borzyminie,
 - 3) Szkoła Podstawowa w Sadłowie,
 - 4) Szkoła Podstawowa w Starorypinie Rządowym,
 - 5) Szkoła Podstawowa w Stępowie,
 - 6) Szkoła Podstawowa w Zakroczu.
2. Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalkach.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Gminne jednostki pomocnicze

Teren gminy Rypin został podzielony na 24 sołectwa. Skład poszczególnych sołectw przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa
1	Balin	Balin
2	Borzymin	Borzymin
3	Cetki	Cetki
4	Czyżewo	Czyżewo, Rakowo
5	Dębiany	Dębiany

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

6	Dylewo	Dylewo
7	Głowińsk	Głowińsk, Ławy
8	Godziszewy	Godziszewy
9	Jasin	Jasin, Kwiatkowo
10	Kowalki	Kowalki
11	Linne	Linne
12	Marianki	Marianki
13	Podole	Podole
14	Puszcza Rządowa	Puszcza Rządowa, Puszcza Miejska
15	Rusinowo	Rusinowo
16	Rypałki Prywatne	Rypałki Prywatne
17	Sadłowo	Sadłowo
18	Nowe Sadłowo	Nowe Sadłowo, Sadłowo Rumunki
19	Sikory	Sikory
20	Starorypin Prywatny	Starorypin Prywatny, Iwany
21	Starorypin Rządowy	Starorypin Rządowy
22	Stawiska	Stawiska
23	Stępowo	Stępowo
24	Zakrocz	Zakrocz

1.3. Ludność

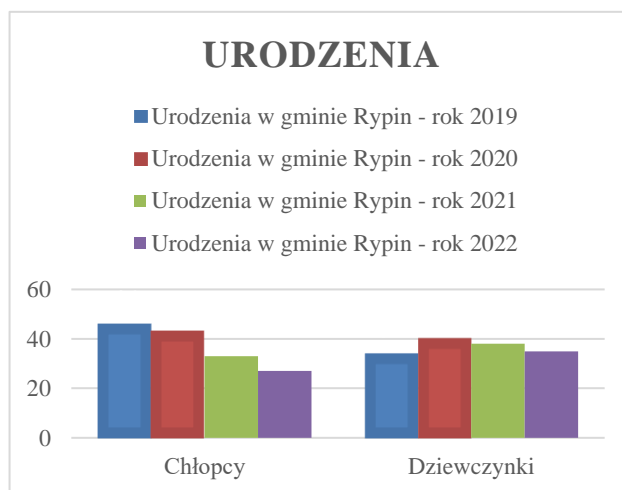
Gminę Rypin na dzień 31.12.2022 r. zamieszkiwało 7421 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały oraz 93 mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy.

Stan na dzień	Liczba ludności zameldowanych na pobyt stały	Liczba ludności zameldowanych na pobyt czasowy	Razem zameldowanych na pobyt stały i czasowy
31.12.2018	7501	89	7590
31.12.2019	7539	86	7625
31.12.2020	7512	93	7605
31.12.2021	7467	59	7526
31.12.2021	7421	93	7514

Na liczbę ludności w gminie wpływa kilka czynników takich jak przyrost naturalny, migracja oraz zgony.

Urodzenia na terenie gminy Rypin

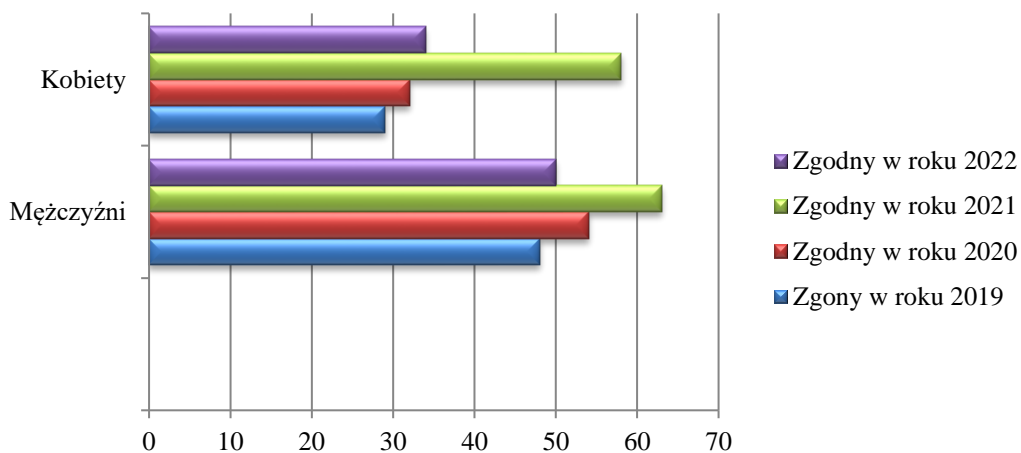
Rok	Chłopcy	Dziewczynki	Razem
2018	41	36	78
2019	46	34	80
2020	43	40	83
2021	33	38	71
2022	27	35	62

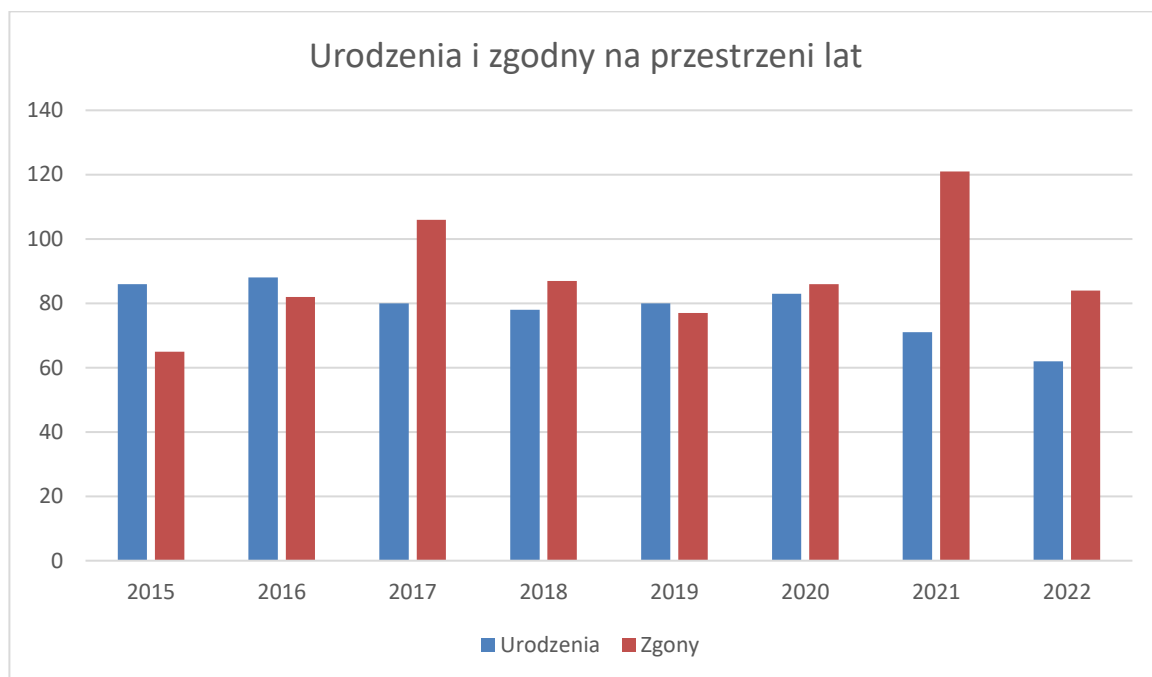
Zgony

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Razem
2018	47	40	87
2019	48	29	77
2020	54	32	86
2021	63	58	121
2022	50	34	84

Zgony na terenie gminy Rypin

To, jak się kształtowała liczba urodzeń oraz zgonów w przeciągu ostatnich 8-ciu lat przedstawia poniższy diagram.

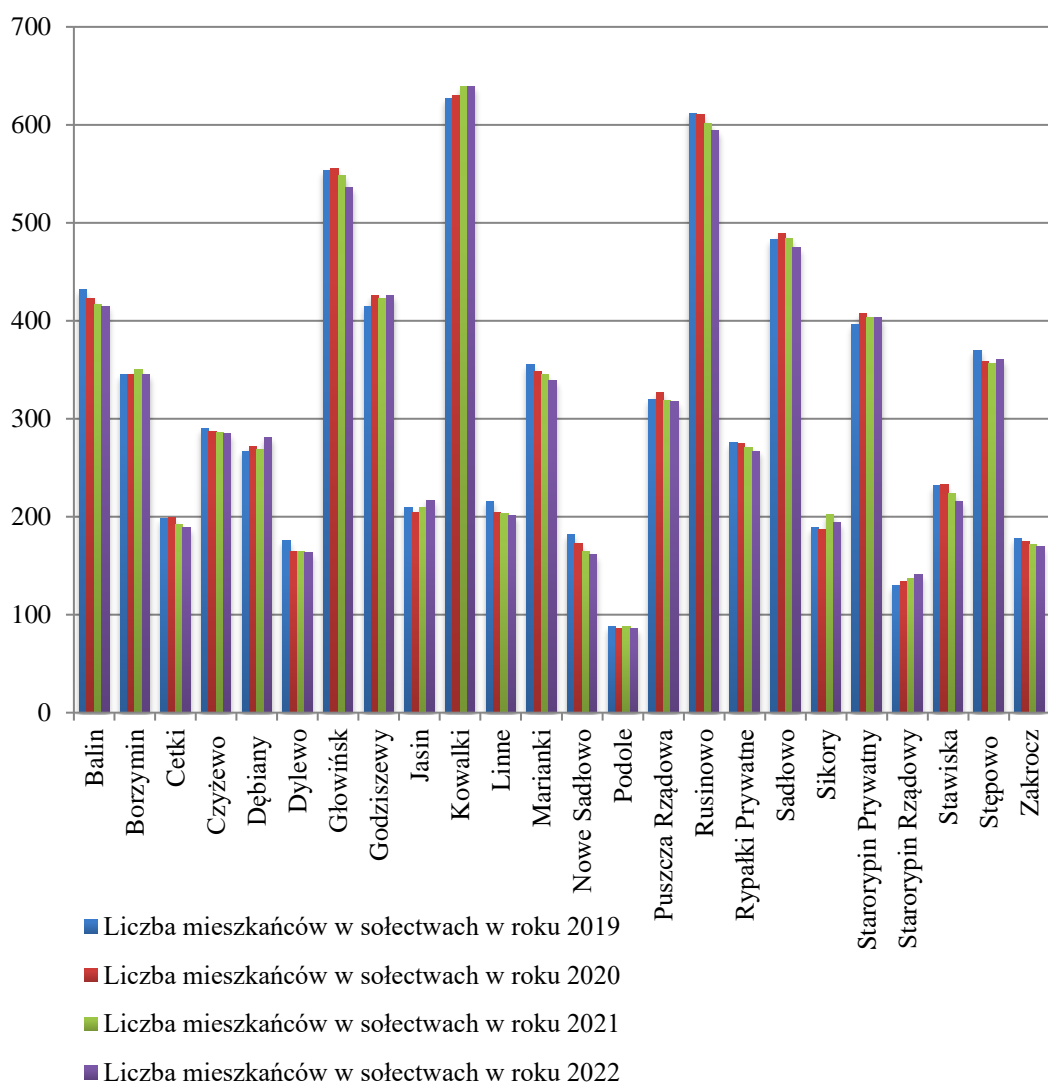

Na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w poszczególnych sołectwach przedstawiała się następująco:

Sołectwo	Liczba mieszkańców na dzień: 31.12.2019	Liczba mieszkańców na dzień: 31.12.2020	Liczba mieszkańców na dzień: 31.12.2021	Liczba mieszkańców na dzień: 31.12.2022
Balin	432	423	417	415
Borzymin	345	345	350	345
Cetki	198	199	192	189
Czyżewo	290	287	286	285
Dębiany	267	272	269	281
Dylewo	176	164	164	163
Głowińsk	553	555	548	536
Godziszewy	415	426	423	426
Jasin	209	204	209	217
Kowalki	627	630	639	639
Linne	216	204	203	201
Marianki	355	348	345	339

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

Nowe Sadłowo	182	173	165	161
Podole	88	86	88	86
Puszcza Rządowa	320	327	319	318
Rusinowo	612	611	601	594
Rypałki Prywatne	276	275	271	267
Sadłowo	483	489	484	475
Sikory	189	187	202	194
Starorypin Prywatny	396	407	403	403
Starorypin Rządowy	130	134	137	141
Stawiska	232	233	224	216
Stępowo	370	358	356	360
Zakrocz	178	175	172	170
Razem	7539	7512	7467	7421

1.4. Gospodarstwa rolne

Ze względu na strukturę użytkowania gruntów, przyszłość gminy będzie w dalszym ciągu wiązała się z rozwojem rolnictwa. Z drugiej strony coraz większe znaczenie będzie miał rozwój funkcji usługowych, produkcyjnych i rekreacyjnych. W roku 2022, podobnie jak w latach poprzednich odnotowano spadek liczby gospodarstw rolnych oraz przyrost mniejszych pojedynczych nieruchomości.

Liczba gospodarstw rolnych w latach 2018-2022:

L.p.	Powierzchnia gospodarstw	Ilość gospodarstw w roku 2018	Ilość gospodarstw w roku 2019	Ilość gospodarstw w roku 2020	Ilość gospodarstw w roku 2021	Ilość gospodarstw w roku 2022
1	1-2 ha	264	315	264	278	284
2	2,01 – 3 ha	142	139	143	141	146
3	3,01 – 5 ha	194	200	208	210	208
4	5,01 – 7 ha	154	150	154	152	150
5	7,01 – 10 ha	198	197	199	198	194
6	10,01 – 15 ha	150	147	147	145	144
7	15,01 – 20 ha	70	72	69	70	73
8	20,01 – 30 ha	67	66	72	71	69
9	30,01 – 50 ha	44	45	42	41	42
10	50,01 – 100 ha	12	12	10	11	11
11	powyżej 100 ha	1	1	2	2	2
RAZEM		1296	1344	1310	1319	1323

Liczba nieruchomości:

L.p.	Powierzchnia	Ilość w roku 2018	Ilość w roku 2019	Ilość w roku 2020	Ilość w roku 2021	Ilość w roku 2022
1	0-0,49 ha	1056	1131	1175	1233	1297
2	0,50 – 0,99 ha	230	203	255	255	270
RAZEM		1286	1334	1430	1488	1567

Z uwagi na duże zainteresowanie zakupem gruntów w celu budowy budynków mieszkalnych lub rekreacyjnych zwiększa się ilość nieruchomości.

1.5. Podmioty gospodarcze

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG) według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, które mają główne miejsce wykonywania działalności na terenie gminy Rypin obejmowała 676 pozycji, z czego status „aktywny” posiadało 277 podmiotów, status „wykreślony” posiadało 314 podmiotów, status „zawieszony” posiadało 70 podmiotów, nie rozpoczęło działalności 5 podmiotów, a liczba podmiotów do prowadzenia działalności wyłącznie w formie spółki cywilnej obejmowała 10 pozycji. Do wiodących branż zaliczyć należy: usługi ogólnobudowlane, transport drogowy towarów, handel detaliczny oraz konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych. W 2022 roku do systemu Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) wprowadzono i przetworzono 151 wnioski, w tym 21 wniosków o wpis do ewidencji, 62 wnioski o zmianę wpisu oraz innych danych, 25 wniosków o zawieszenie działalności, 22 wniosków o wznowienie działalności i 21 wniosków o wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG.

Działalność gospodarcza na terenie gminy (dane według CEDIDG)

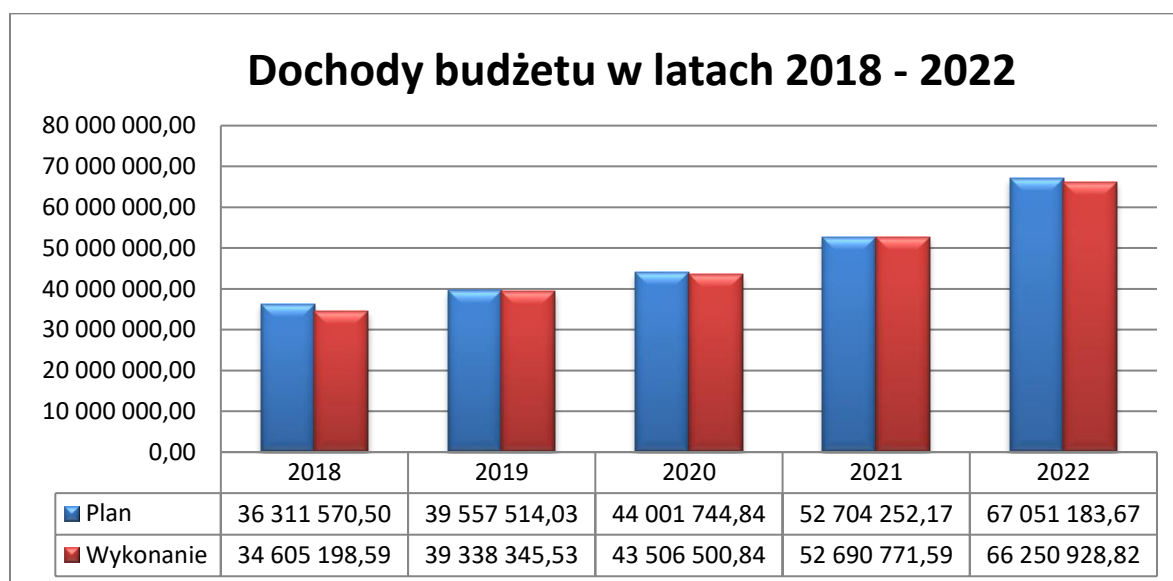
	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Zarejestrowane podmioty gospodarcze	553	581	631	673	676
• w tym posiadające status „aktywny”	247	237	280	279	277
• w tym posiadające status „wykreślony”	239	265	283	310	314
• w tym posiadające status „zawieszony”	53	67	54	67	70
• w tym status „spółka cywilna”	10	12	11	12	10
• w tym „nie rozpoczął działalności”	4	0	3	5	5

2. Informacje Finansowe

Podstawowym zadaniem gminy jest zaspokajanie podstawowych potrzeb wspólnoty, czyli wszystkich jej mieszkańców. W celu realizacji tego zadania gmina prowadzi działalność finansową, polegającą na pobieraniu dochodów i realizowaniu wydatków. Działalność ta, prowadzona samodzielnie w oparciu o własny budżet ma charakter wieloaspektowy i wielokierunkowy. Złożoność działalności gminy generuje powstawanie problemów, które gmina musi rozwiązywać przy ograniczonych zasobach i nieograniczonych potrzebach. Samodzielność gminy w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb jest jednak ograniczona. Wynika to z faktu, iż gmina oprócz środków własnych korzysta również ze środków przyznanych z budżetu państwa w formie dotacji oraz subwencji. Ponadto pobiera podatki i opłaty, zaciąga pożyczki i kredyty. Działalność finansowa jest prowadzona według określonych zasad, które są wyznaczone przez ogólne, powszechnie obowiązujące reguły postępowania, bez naruszenia konstytucyjnie zagwarantowanej samodzielności gminy jako podmiotu publiczno-prawnego. Możliwości gminy w realizowaniu zaplanowanych inwestycji są zależne od wielkości źródeł dochodów. Ograniczoność środków jakimi gmina dysponuje powoduje konieczność dokonywania wyborów inwestycji, jakie należy realizować w pierwszej kolejności.

Informacja dotycząca finansów Gminy Rypin sporządzona została w oparciu o sprawozdania budżetowe.

2.1. Wysokość budżetu w latach 2018- 2022 r.

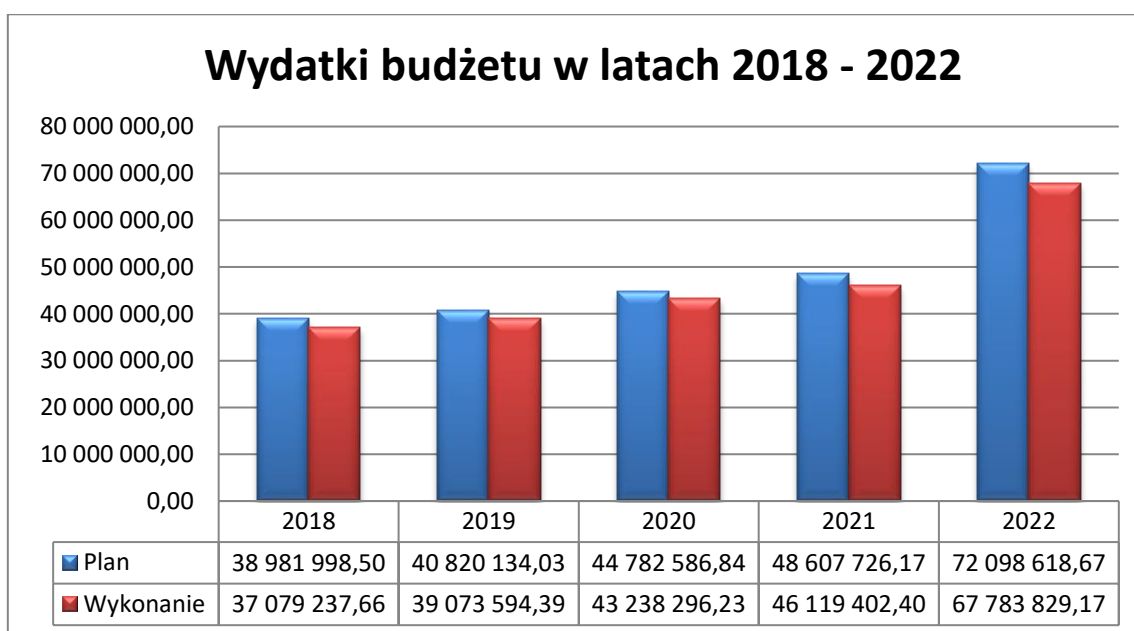

Dochody

Prognozowane na 2022 rok dochody budżetu Gminy Rypin zostały wykonane w wysokości 66.250.928,82 zł, co stanowi 98,81 % planu, z tego: dochody bieżące w kwocie 51.731.259,09 zł i dochody majątkowe w wysokości 14.519.669,73 zł. W stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego nastąpił wzrost dochodów o 13.560.157,23 zł, tj. o 25,74 % (zwiększenie dotacji, subwencji, otrzymanie środków przyznanych na inwestycje).

Dochodami budżetu są: dochody własne, subwencje ogólne, dotacje celowe. Szczegółowe określenie źródeł dochodów gmin i powiatów, zasady ich ustalania i gromadzenia oraz zasady ustalania i przekazywania subwencji oraz dotacji celowych z budżetu państwa określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W wyniku obniżenia w 2022 roku przez Radę Gminy maksymalnych stawek podatków i opłat lokalnych oraz z tytułu udzielonych ulg i zwolnień, a także udzielonych umorzeń i odroczeń terminu płatności przez organ podatkowy uzyskano dochody niższe o kwotę 1.535.262,54 zł (rok 2021 1.622.065,60 zł), co oznacza, że w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego nastąpił spadek o 86.803,06 zł.

Wydatki

Wydatki wykonano w wysokości 67.783.829,17 zł, co stanowi 94,02 % planu, w tym wydatki bieżące w kwocie 46.825.395,94 zł oraz wydatki majątkowe w wysokości 20.958.433,23 zł. W stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego nastąpił wzrost wydatków o 21.664.426,77 zł, tj. o 46,97% (zwiększenie wydatków majątkowych).

Wydatki są odzwierciedleniem realizacji zadań wykonywanych przez gminę. W wielkości poszczególnych rodzajów wydatków znajdują odbicie, kierunki i zakres zadań powierzonych gminie do wykonania. W strukturze wydatków bieżących największą część stanowią wydatki na finansowanie edukacji, pomocy społecznej i rodziny. Gmina ponosi również wydatki bieżące w zakresie gospodarki komunalnej, która obejmuje m.in. ochronę środowiska, utrzymanie dróg, oświetlenie ulic, gospodarowanie odpadami, utrzymanie urządzeń komunalnych.

Budżet za 2022 rok zamknął się deficytem w wysokości 1.532.900,35 zł, przy planowanym deficycie w kwocie 5.047.435,00 zł.

2.2. Poziom zadłużenia i zobowiązania wymagalne

W omawianym okresie Gmina nie zaciągnęła nowych zobowiązań finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Gmina nie posiada zobowiązań wymagalnych.

2.3. Zaległości podatkowe podatników

Zaległości podatkowe (stan na dzień 31 grudnia 2022 r.) posiadają następujący podatnicy:

1) Osoby fizyczne:

- 210 pozycji na kwotę 256.200,70 zł (podatek od nieruchomości)
- 202 pozycje na kwotę 55.266,66 zł (podatek rolny)
- 29 pozycji na kwotę 1.526,00 zł (podatek leśny)
- 4 pozycje na kwotę 37.132,34 zł (podatek od środków transportowych)

2) Osoby prawne:

- 1 pozycja na kwotę 836,12 zł (podatek od nieruchomości)
- 1 pozycja na kwotę 512,00 zł (podatek od środków transportowych)

Z analizy zaległości wynika, że dłużnikami gminy są w szczególności osoby fizyczne. W stosunku do wszystkich dłużników podejmowane są działania w celu ściągnięcia należności,

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

polegające na prowadzeniu postępowań egzekucyjnych, indywidualnych rozmowach z dłużnikami oraz powiadomieniach sms (tzw. windykacji miękkiej).

3. Realizacja inwestycji

3.1. Zadania inwestycyjne w roku 2022

Treść	PLAN	WYKONANIE	Stopień realizacji %	Dofinansowanie w 2022 r.	UWAGI
Rolnictwo i leśnictwo	1 300 000,00	277 866,83	21,37%		
Budowa studni głębinowej w Borzyminie oraz rozbudowa sieci wodociągowej	250 000,00	249 035,54	99,61%	0,00	Zadanie zrealizowane
Wymiana studni kanalizacji sanitarnych i modernizacja sieci wodociągowej PVC wraz z przyłączami na terenie miejscowości Balin oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnej	1 050 000,00	28 831,29	2,75%	28 831,29	Wymiana studni kanalizacji sanitarnych i modernizacja sieci wodociągowej PVC wraz z przyłączami na terenie miejscowości Balin - zadanie przeniesione na rok 2023 (100% dofinansowania z RFIL)
Transport i łączność	17 681 424,89	16 723 791,45	94,58%		
Rozbudowa drogi powiatowej nr 2210C Cetki - Balin polegającej na budowie odcinka chodnika i zatoki autobusowej w miejscowości Borzymin	67 387,64	64 575,00	95,83%	n.d.	Pomoc finansowa dla Powiatu Rypińskiego
Przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej nr 2205C Długie-Rakowo-Cetki na odcinku Długie - Rakowo	310 591,00	310 590,18	100,00%	n.d.	Pomoc finansowa dla Powiatu Rypińskiego
Budowa ścieżki pieszo - rowerowej Sikory - Rypin z przeprawą na rzece Rypienica	60 000,00	0,00	0,00%	0,00	W trakcie uzgodnień z Gminą Miejską w Rypinie - zadanie wspólne
Modernizacja dróg gminnych utwardzonych na terenie gminy Rypin	400 000,00	135 603,20	33,90%	0,00	Zadanie zrealizowane
Opracowanie dokumentacji pod przyszłe inwestycje	300 000,00	69 874,52	23,29%	0,00	Zadanie zrealizowane

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

Przebudowa drogi gminnej nr 120317C Sadłowo-Kotowy-Okalewo oraz drogi gminnej nr 120316C Stępowo-Sadłowo	2 000 000,00	1 986 014,33	99,30%	849.982,00 (43,46% wartości wykonanych robót budowlanych)	Zadanie zrealizowane Dofinansowanie pozyskane z: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD)
Rozbudowa drogi gminnej nr 120319C Dylewo - Kwiatkowo - Stępowo	70 000,00	19 842,78	28,35%	0,00	Zadanie zrealizowane - dokumentacja projektowa
Rozbudowa drogi gminnej nr 120323C Zakrocz - Czermin	794 500,00	767 924,78	96,66%	0,00	Zadanie zrealizowane
Budowa drogi gminnej w miejscowości Stępowo	1 825 229,05	1 719 226,06	94,19%	11 400 000,00 (89,89% wartości wykonanych robót budowlanych)	Zadanie zrealizowane Dofinansowanie pozyskane z: Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji
Przebudowa drogi gminnej 120352C Iwany - Rypałki Prywatne	1 951 391,73	1 949 677,73	99,91%		
Przebudowa drogi gminnej Starorypin Prywatny - Rypin	4 151 371,59	4 132 963,59	99,56%		
Rozbudowa drogi gminnej nr 120327C Puszcza Rządowa - Szczerby	2 334 140,66	2 322 008,66	99,48%		
Rozbudowa drogi gminnej nr 120347C Rusinowo - Rusinowo	2 881 813,22	2 725 335,14	94,57%		
Rozbudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Sadłowo (Przybyszynek)	535 000,00	520 155,48	97,23%	65 800,00 (13,24% wartości wykonanych robót budowlanych)	Zadanie zrealizowane Dofinansowanie pozyskane z: Województwo Kujawsko-Pomorskie (FOGR)
Gospodarka komunalna	5 171,00	5 171,00	100,00%		
Zakup nieruchomości w miejscowości Marianki działka nr 63/11	5 171,00	5 171,00	100,00%	0,00	Zadanie zrealizowane
Informatyka	81 013,45	9 553,36	11,79%		
Infostrada Kujaw i Pomorza 2.0	81 013,45	9 553,36	11,79%	8120,35	Program realizowany przez Urząd Marszałkowski Woj. Kuj. – Pom. - zakup infrastruktury technicznej, e-Administracja oraz Systemu Informacji Przestrzennej
Administracja	262 124,49	261 613,13	99,80%		

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

publiczna					
Zakup i montaż klimatyzacji w budynku Urzędu Gminy	137 000,00	136 488,64	99,63%	0,00	Zadanie zrealizowane
Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia "Cyfrowa Gmina"	125 124,49	125 124,49	100,00%	125124,49	Dofinansowano z rządowego programu „Cyfrowa Gmina” - zadanie zrealizowane
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	610 000,00	609 954,00	99,99%		
Dofinansowanie - zakup średniego samochodu ratowniczo - gaśniczego typu GBA 4x4 wraz z wyposażeniem dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rypinie	100 000,00	100 000,00	100,00%	n.d.	Dofinansowanie dla PSP - zadanie zrealizowane
Zakup średniego samochodu ratowniczo - gaśniczego dla OSP Godziszewy	510 000,00	509 954,00	99,99%	całkowity koszt zakupu 909 954,00 zł, 400 000,00zł dofinansowano dla OSP Godziszewy ze środków MSWiA	Zadanie zrealizowane
Oświata i wychowanie	1 587 000,00	1 586 369,21	99,96%		
Budowa kompleksu sportowego złożonego z boiska piłkarskiego, kortu tenisowego oraz bieżni przy Szkole Podstawowej w Borzyminie	1 472 000,00	1 471 942,77	100,00%	640 500,00	Zadanie zrealizowane Dofinansowane ze środków programu Sportowa Polska realizowanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki
Modernizacja dachu w Szkole Podstawowej w Kowalkach	40 000,00	39 426,44	98,57%	0,00	Zadanie zrealizowane
Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Borzyminie o pomieszczenia przedszkolne wraz z pomieszczeniami technicznymi i infrastrukturą techniczną	75 000,00	75 000,00	100,00%	0,00	Zadanie zrealizowane (opracowanie dokumentacji)
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	147 000,00	102 000,00	69,39%		

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

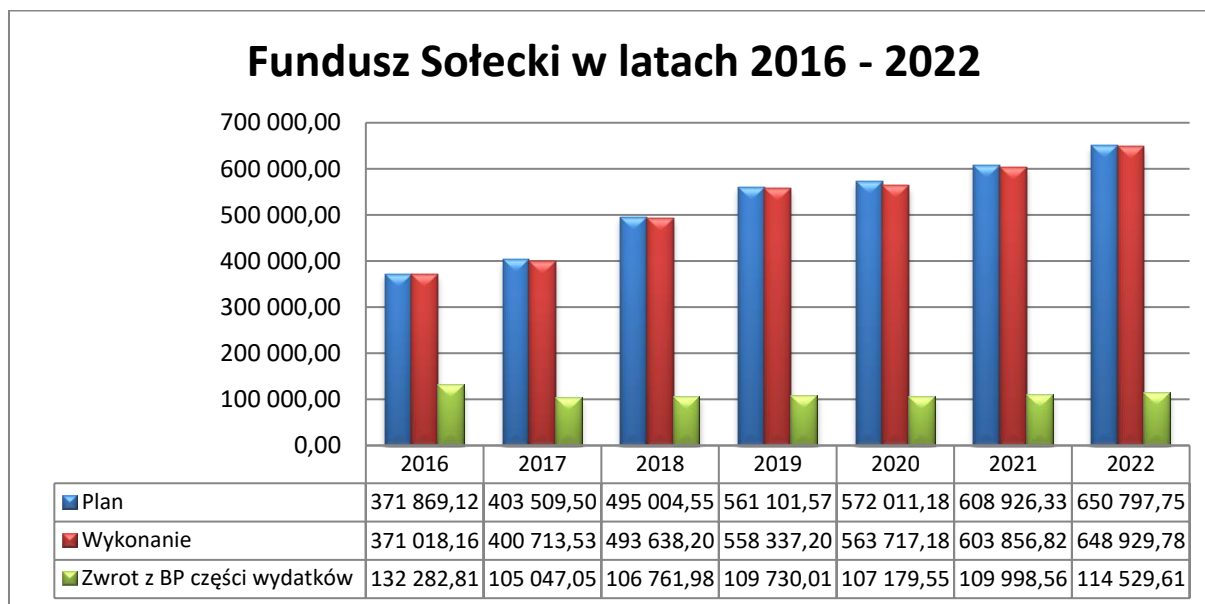
Wymiana źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi na terenie Gminy Rypin	96 000,00	51 000,00	53,13%	n.d.	Dofinansowanie wymiany źródeł ciepła mieszkańcom z budżetu gminy
Zakup samochodu osobowo-dostawczego	51 000,00	51 000,00	100,00%	0,0	Zadanie zrealizowane
Kultura fizyczna	1 400 000,00	1 382 114,25	98,72%		
Zagospodarowanie terenu w miejscowości Borzymin oraz Sadłowo	1 400 000,00	1 382 114,25	98,72%	772 393,00	Zadanie zakończone – dofinansowane w ramach działania PROW na lata 2014-2020
	23 073 733,83	20 958 433,23	90,83%		
Instalacja ogniw fotowoltaicznych na budynkach szkół i innych obiektach będących własnością Gminy Rypin	1 254 932,10	1 254 932,10		639 803,80	Zadanie zakończone w roku 2022 ale rozliczone i dofinansowane w roku 2023 w ramach RPO na lata 2014-2020

3.2. Poziom wydatków inwestycyjnych i ich udział w wydatkach budżetu gminy

Wskaźnik zrealizowanych wydatków inwestycyjnych w stosunku do poniesionych wydatków ogółem w roku 2022, ukształtował się na poziomie 30,92 %. Środki zaplanowane na zadania inwestycyjne wykonane zostały w 90,83 %. Wszystkie zaplanowane zadania inwestycyjne realizowane były zgodnie z założonym z planem.

3.3. Fundusz sołecki

Rada Gminy Rypin w 2016 roku zdecydowała się na wyodrębnienie w budżecie funduszu sołeckiego, kierując środki finansowe bezpośrednio do dyspozycji sołectw. Od tego czasu corocznie z Funduszu Sołeckiego korzystają mieszkańcy poszczególnych sołectw, na zebraniach wiejskich decydując w jaki sposób środki zostaną rozdysponowane.

Sołectwa mają do dyspozycji określony budżet, w ramach którego mogą działać, realizując inwestycje w obrębie swoich wsi, takie jak np. budowa chodnika przy drodze gminnej, zakup wyposażenia do świetlic wiejskich, budowa placu zabaw dla dzieci, doposażenie szkoły w materiały edukacyjne, organizacja imprez okolicznościowych i kulturalnych, oświetlenie drogi gminnej, remont wiaty przystankowej, sadzenie drzew lub krzewów.

Dodatkowo ustawa o funduszu sołeckim daje możliwość realizacji wspólnych przedsięwzięć przez kilka sołectw. W takim przypadku każde sołectwo uchwała oddzielnie wniosek, który dotyczy wspólnego przedsięwzięcia.

Wnioski sołectw muszą spełniać następujące kryteria: muszą mieścić się w zadaniach własnych gminy, zapewniać poprawę warunków życia mieszkańców oraz być zgodne ze strategią rozwoju gminy (wypełnione łącznie).

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

Obecnie obowiązujące przepisy prawa przewidują możliwości wystąpienia przez sołectwo do wójta o zmianę przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach funduszu sołeckiego w trakcie roku budżetowego.

Od kwoty wydanej na realizację przedsięwzięć z Funduszu Sołeckiego przysługuje zwrot części poniesionych wydatków z Budżetu Państwa.

Zwrot z Budżetu Państwa części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (zwrot w 2023 r.)
Kwota zwrotu	132 282,81	105 047,05	106 761,98	109 730,01	107 179,55	109 998,56	114 529,61
% zwrotu	35,654%	26,215%	21,425%	19,653%	19,013%	18,216%	17,649%

Plan wydatków 650.797,75 zł zrealizowano w wysokości 648.929,78 zł, tj. 99,71 % planu.

	Nazwa zadania, przedsięwzięcia	Plan	Wykonanie	Stopień realizacji
1	2	3	4	5
1	Balin	32 753,15	32 714,08	99,88%
1.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Balin	21 530,00	21 523,69	99,97%
1.2	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	203,15	195,00	95,99%
1.3	Uzupełnienie zasobów wodnych poprzez zakup narybku	1 500,00	1 500,00	100,00%
1.4	Pobudzanie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	600,00	595,39	99,23%
1.5	Doposażenie placu zabaw w sołectwie Balin	8 920,00	8 900,00	99,78%
2	Borzymin	28 909,13	28 889,48	99,93%
2.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Borzymin	11 809,13	11 809,13	100,00%
2.2	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	200,00	190,75	95,38%
2.3	Pobudzanie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	5 000,00	4 989,60	99,79%
2.4	Zakup i montaż lampy oświetleniowej	9 900,00	9 900,00	100,00%
2.5	Doposażenie świetlicy wiejskiej w Borzyminie	2 000,00	2 000,00	100,00%
3	Cetki	21 063,12	20 991,91	99,66%
3.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Cetki	13 460,00	13 457,35	99,98%
3.2	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	2 063,12	1 994,56	96,68%
3.3	Doposażenie kompleksu rekreacyjnego sołectwa	1 950,00	1 950,00	100,00%

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

	Cetki			
3.4	Pobudzanie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	3 590,00	3 590,00	100,00%
4	Czyżewo	25 802,32	25 785,95	99,94%
4.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Czyżewo	15 840,00	15 831,36	99,95%
4.2	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	5 882,32	5 882,32	100,00%
4.3	Pobudzanie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	3 580,00	3 572,27	99,78%
4.4	Doposażenie OSP w Kowalkach - realizacja celu wspólnego	500,00	500,00	100,00%
5	Dębiany	24 959,80	24 685,69	98,90%
5.1	Pobudzanie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	4 500,00	4 486,47	99,70%
5.2	Budowa chodnika przy drodze gminnej	17 459,80	17 459,80	100,00%
5.3	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	3 000,00	2 739,42	91,31%
6	Dylewo	19 167,44	19 143,32	99,87%
6.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Dylewo	8 070,00	8 066,34	99,95%
6.2	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	1 070,00	1 061,92	99,24%
6.3	Budowa altany	8 307,44	8 302,50	99,94%
6.4	Pobudzanie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	1 720,00	1 712,56	99,57%
7	Głowińsk	39 651,32	39 456,35	99,51%
7.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Głowińsk	22 250,00	22 162,27	99,61%
7.2	Doposażenie świetlicy wiejskiej w sołectwie Głowińsk	10 800,00	10 800,00	100,00%
7.3	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	4 301,32	4 194,08	97,51%
7.4	Budowa świetlicy wiejskiej w Głowińsku - wykonanie dokumentacji	2 300,00	2 300,00	100,00%
8	Godziszewy	33 016,44	33 012,67	99,99%
8.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Godziszewy	13 530,00	13 529,48	100,00%
8.2	Doposażenie świetlicy, strażnicy wiejskiej	2 000,00	2 000,00	100,00%
8.3	Zagospodarowanie terenu wokół OSP w Godziszewach	8 116,44	8 116,44	100,00%
8.4	Pobudzanie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	9 370,00	9 366,75	99,97%
9	Jasin	21 273,75	21 267,74	99,97%
9.1	Zagospodarowanie działki gminnej na terenie sołectwa Jasin	15 273,75	15 273,75	100,00%
9.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	6 000,00	5 993,99	99,90%
10	Kowalki	44 601,16	44 566,77	99,92%
10.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Kowalki	9 430,00	9 424,21	99,94%
10.2	Budowa chodników przy drodze gminnej w	50,00	42,60	85,20%

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

	sołectwie Kowalki			
10.3	Doposażenie placu zabaw w sołectwie Kowalki	28 000,00	28 000,00	100,00%
10.4	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	1 090,00	1 083,83	99,43%
10.5	Doposażenie OSP w Kowalkach - realizacja celu wspólnego	2 510,00	2 510,00	100,00%
10.6	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	3 521,16	3 506,13	99,57%
11	Linne	21 431,72	21 422,97	99,96%
11.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Linne	12 000,00	12 000,00	100,00%
11.2	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	800,00	800,00	100,00%
11.3	Dofinansowanie zadań SP w Sadłowie - realizacja celu wspólnego sołectw Linne, Sadłowo, Nowe Sadłowo	3 000,00	2 999,03	99,97%
11.4	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	2 801,72	2 800,94	99,97%
11.5	Doposażenie świetlicy, strażnicy w Sadłowie - realizacja celu wspólnego sołectw Linne, Sadłowo, Nowe Sadłowo	2 830,00	2 823,00	99,75%
12	Marianki	28 856,47	28 848,32	99,97%
12.1	Zakup kostki brukowej do budowy chodnika wraz z robocizną	21 856,47	21 856,41	100,00%
12.2	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Marianki	2 702,01	2 695,50	99,76%
12.3	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	4 000,00	3 998,42	99,96%
12.4	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	297,99	297,99	100,00%
13	Podole	15 165,45	15 159,91	99,96%
13.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Podole	2 700,00	2 695,50	99,83%
13.2	Zakup i montaż lampy oświetleniowej	9 865,45	9 865,45	100,00%
13.3	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	2 600,00	2 598,96	99,96%
14	Puszcza Rządowa	28 013,95	27 952,33	99,78%
14.1	Remont i rozbudowa dróg gminnych na terenie sołectwa Puszcza	11 450,00	11 439,00	99,90%
14.2	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	7 550,00	7 499,38	99,33%
14.3	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	5 013,95	5 013,95	100,00%
14.4	Odtworzenie rowu melioracyjnego	4 000,00	4 000,00	100,00%
15	Rusinowo	42 863,45	42 658,87	99,52%
15.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Rusinowo	14 800,00	14 788,29	99,92%
15.2	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	1 063,45	1 056,63	99,36%
15.3	Budowa siłowni na wolnym powietrzu	12 300,00	12 177,00	99,00%
15.4	Zagospodarowanie terenu przez świetlicą	10 000,00	9 963,00	99,63%
15.5	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	4 700,00	4 673,95	99,45%

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

16	Rypalki Prywatne	24 643,85	24 643,85	100,00%
16.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Rypalki	8 000,00	8 000,00	100,00%
16.2	Remont świetlicy wiejskiej sołectwa Rypalki	12 500,00	12 500,00	100,00%
16.3	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	4 143,85	4 143,85	100,00%
17	Sadłowo	36 439,20	36 433,65	99,98%
17.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Sadłowo	14 239,20	14 239,20	100,00%
17.2	Doposażenie świetlicy, strażnicy w Sadłowie - realizacja celu wspólnego sołectw Linne, Sadłowo, Nowe Sadłowo	6 700,00	6 698,78	99,98%
17.3	Dofinansowanie zadań SP w Sadłowie - realizacja celu wspólnego sołectw Linne, Sadłowo, Nowe Sadłowo	1 500,00	1 500,00	100,00%
17.4	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	5 000,00	4 999,99	100,00%
17.5	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	9 000,00	8 995,68	99,95%
18	Nowe Sadłowo	19 588,70	19 272,09	98,38%
18.1	Doposażenie świetlicy, strażnicy w Sadłowie - realizacja celu wspólnego sołectw Linne, Sadłowo, Nowe Sadłowo	974,00	974,00	100,00%
18.2	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Nowe Sadłowo	13 488,70	13 423,81	99,52%
18.3	Dofinansowanie zadań SP w Sadłowie - realizacja celu wspólnego sołectw Linne, Sadłowo, Nowe Sadłowo	1 000,00	1 000,00	100,00%
18.4	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	4 126,00	3 874,28	93,90%
19	Sikory	20 641,86	20 641,13	100,00%
19.1	Zagospodarowanie działki gminnej na terenie sołectwa	17 641,86	17 641,86	100,00%
19.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	3 000,00	2 999,27	99,98%
20	Starorypin Prywatny	32 437,20	32 268,88	99,48%
20.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Starorypin Prywatny	14 800,00	14 723,47	99,48%
20.2	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	10 000,00	9 918,00	99,18%
20.3	Doposażenie świetlicy wiejskiej	7 480,00	7 477,41	99,97%
20.4	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	157,20	150,00	95,42%
21	Starorypin Rządowy	17 587,71	17 489,93	99,44%
21.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Starorypin Rządowy	6 740,00	6 740,00	100,00%
21.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	4 587,71	4 572,21	99,66%
21.3	Doposażenie kompleksu rekreacyjnego sołectwa Starorypin Rządowy	6 260,00	6 177,72	98,69%

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

22	Stawiska	22 800,83	22 643,08	99,31%
22.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Stawiska	18 360,00	18 310,59	99,73%
22.2	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	850,00	750,00	88,24%
22.3	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	3 590,83	3 582,49	99,77%
23	Stępowo	29 488,37	29 455,09	99,89%
23.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Stępowo	11 988,37	11 988,37	100,00%
23.2	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	2 500,00	2 500,00	100,00%
23.3	Zakup i montaż progu zwalniającego w ciągu drogi gminnej	4 000,00	4 000,00	100,00%
23.4	Zakup materiałów na budowę chodnika przy drodze gminnej nr 120316C Sadłowo - Stępowo	8 000,00	7 966,72	99,58%
23.5	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	3 000,00	3 000,00	100,00%
24	Zakrocz	19 641,36	19 525,72	99,41%
24.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Zakrocz	3 650,00	3 622,36	99,24%
24.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	4 441,36	4 441,36	100,00%
24.3	Doposażenie kompleksu rekreacyjnego sołectwa Zakrocz	11 550,00	11 462,00	99,24%
Ogółem:		650 797,75	648 929,78	99,71%

4. Infrastruktura techniczna i zagospodarowanie przestrzenne

4.1. Wodociągi i kanalizacja

Sytuacja w zakresie zaopatrzenia ludność w wodę przedstawia się korzystnie. Do sieci wodociągowej podłączonych jest około 73% gospodarstw indywidualnych. Woda dostarczana jest mieszkańcom gminy, po jej przygotowaniu do spożycia, z czterech stacji uzdatniania, będących własnością gminy. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 30 miejscowości.

Stacje uzdatniania wody (hydrofornie) znajdują się w następujących miejscowościach:

- Borzymin – o wydajności 37 m³/h,
- Kowalki - o wydajności 42 m³/h,
- Sadłowo - o wydajności 37 m³/h,
- Starorypin Prywatny - o wydajności 47 m³/h.

Długość sieci wodociągowej czynnej bez przyłączy wynosi 198,7 km, natomiast z przyłączami 336,25 km. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 47,56 km. Ścieki odprowadzane są do miejskiej oczyszczalni ścieków w Rypinie.

W 2022 roku rozbudowana została sieć wodociągowa w pięciu miejscowościach.

Lp.	Sieć wodociągowa (miejscowość)	Długość (mb)
1.	Głowińsk	397
2.	Sikory	172
3.	Sadłowo	337
4.	Borzymin	46
5.	Rusinowo	347
	SUMA:	1299

Zestawienie długości rozbudowanej sieci wodociągowej w poszczególnych miejscowościach w 2022r.

W 2022 roku produkcja wody wyniosła 453,8 tys.m³, natomiast sprzedaż – 405,2 tys. m³. Straty w sieci wynoszą 110,2 tys. m³. Na cele technologiczne zużyto 8 tys. m³. Zakupiono od miasta Rypin oraz Gminy Rogowo 69,6 tys. m³ wody dla gospodarstw indywidualnych znajdujących się na pograniczu gminy Rypin i miasta Rypin.

Ilość ścieków odprowadzonych wyniosła 124,5 tys. m³.

W roku 2022 na terenie Gminy Rypin oddano do użytkowania 6 nowych przydomowych oczyszczalni ścieków.

Sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków na przestrzeni lat

	2018	2019	2020	2021	2022
Produkcja wody (w tys m³)	427,7	434,7	428,2	405,9	453,8
Sprzedaż wody (w tys m³)	379,9	403,9	443,5	425,4	405,2
Zakup wody od innych podmiotów (w tys m³)	59,1	37,0	64,8	75,0	69,6
Ilość ścieków odprowadzonych do oczyszczalni (w tys m³)	95,6	100,8	88,4	78,6	124,5

Wpływy z tytułu dostarczenia wody za rok 2022 wyniosły 1 017 004,31 zł netto. Zaległości z tytułu opłaty za wodę na koniec 2022 roku wyniosła ok. 167 tys zł netto.

4.2. Oświetlenie

W celu optymalizacji kosztów energii elektrycznej Gmina Rypin zrzeszona jest w Pomorskiej Grupie Konsultingowej SA. Uczestnictwo w grupie zakupowej polega na przygotowaniu i przeprowadzeniu wyboru wykonawcy na zakup energii. Wybór wykonawcy dokonywany jest corocznie w przetargu nieograniczonym, przeprowadzanym w imieniu gmin zrzeszonych w Grupie Zakupowej przez Urząd Miasta Rypin. Z Wykonawcą wybranym w przetargu Gmina zawiera umowę sprzedaży energii elektrycznej. W wyniku przeprowadzonych działań oraz dzięki bardzo dużemu zapotrzebowaniu instytucji zrzeszonych w grupie zakupowej stawka 1 kWh jest niższa niż ta którą można było uzyskać podczas indywidualnych negocjacji gminy i podległych jej jednostek. Usługi oświetleniowe obejmujące zapewnienie pełnej sprawności technicznej opraw ulicznych w ilości 140 szt., świadczyła ENERGA Oświetlenie Sp. z o.o..

Zestawienie tabelaryczne cen energii elektrycznej w latach 2018-2022.

Rok 2018			
Lp.	Punkty dostaw energii	Cena netto za 1 MWh	Cena Brutto za 1 MWh
1.	Lokale i obiekty	212,74 zł	261,67 zł
2.	Oświetlenie drogowe	186,90 zł	229,89 zł
Rok 2019			
1.	Lokale i obiekty	382,70 zł	470,72 zł
2.	Oświetlenie drogowe	233,90 zł	287,70 zł
Rok 2020			
1.	Lokale i obiekty	331,60 zł	407,87 zł
2.	Oświetlenie drogowe	307,90 zł	378,72 zł
Rok 2021			
1.	Lokale i obiekty	292,40 zł	359,65 zł
2.	Oświetlenie drogowe	276,50 zł	340,10 zł
Rok 2022			
1.	Lokale i obiekty	549,10 zł	675,39 zł
2.	Oświetlenie drogowe	517,00 zł	635,91 zł

4.3. Drogi

Obsługę komunikacyjną Gminy Rypin zapewnia system dróg o znaczeniu wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Zestawienie długości dróg na terenie gminy:

- drogi wojewódzkie - 28,094 km
- drogi powiatowe - 41,591 km
- drogi gminne - 145,796 km (drogi gruntowe i utwardzone).

Na terenie gminy Rypin swój przebieg zaznaczają cztery trasy dróg wojewódzkich. Posiadają one nawierzchnię utwardzoną (asfaltobeton). Są to drogi klasy technicznej III i IV relacji:

- Nr 534 Grudziądz – Wąbrzeźno – Golub – Dobrzyń – Rypin,
- Nr 557 Rypin – Lipno,
- Nr 560 Brodnica - Rypin - Sierpc - Bielsk,
- Nr 563 Rypin – Żuromin – Mława.

Do dróg powiatowych występujących na terenie gminy Rypin zaliczamy drogi relacji:

- nr 2120C Radomin – Gulbiny – Cetki,
- nr 2205C Długie – Rakowo – Cetki,
- nr 2206C Rakowo – Czyżewo – Rusinowo,
- nr 2118C Szafarnia – Wąpielsk – Rypin,
- nr 2208C Starorypin Rządowy – Rypin,
- nr 1837C Zdroje – Górzno – Starorypin Rządowy,
- nr 1841C Michałki – Sadłowo,
- nr 1840C Świedziebnia – Sadłowo – Godziszewy,
- nr 2209C Borzymin – Głowińsk,
- nr 2210C Cetki – Balin,
- nr 2214C Rypin – Pręczki,
- nr 2215C Dylewo – Rogowo,
- nr 2217C Godziszewy – Dylewo,
- nr 2218C Wygoda – Sosnowo,
- nr 2221C Puszcza Miejska – Skrwilno.

Wszystkie wyżej wymienione drogi powiatowe posiadają nawierzchnie twarde – klasa techniczna V.

Drogi gminne

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym stanowiące sieć dróg służących miejscowym potrzebom z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Rodzaje nawierzchni i ich długość zgodnie z ewidencją dróg stan na 31.12.2021 r.:

- drogi o nawierzchni twardej: 85,180 km (58,42%),
- drogi o nawierzchni gruntowej 60,616 km (41,58%).

Na bieżąco prowadzone są remonty dróg gminnych oraz w miarę możliwości finansowych kompleksowe modernizacje.

Przeprowadzone inwestycje z zakresu infrastruktury drogowej w roku 2021 przedstawiono w rozdziale 3 Realizacja inwestycji.

4.4. Zagospodarowanie przestrzenne

Na koniec roku 2022 na terenie gminy Rypin obowiązywało 21 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

1. Uchwała Nr 75/95 Rady Gminy w Rypinie z dnia 27 września 1995 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych położonych nad jeziorem Czarownica wieś Borzymin (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 10 z dnia 22 listopada 1995 r. poz. 74.).
2. Uchwała Nr 103/96 Rady Gminy w Rypinie z dnia 29 czerwca 1996 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych położonych nad jeziorem Długie wieś Rakowo (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 14 z dnia 9 września 1995 r. poz. 111.).
3. Uchwała Nr 104/96 Rady Gminy w Rypinie z dnia 29.06.1996 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie zmiany funkcji dla gruntu rolnego na tereny pod urządzenia infrastruktury technicznej związanej z rozbudową Zakładu „GASPOL” spółka z o.o. (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 11, poz. 96 z dnia 14.08.1996 r.).
4. Uchwała Nr 105/96 Rady Gminy w Rypinie z dnia 29.06.1996 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie zmiany funkcji dla gruntu rolnego na tereny pod urządzenia infrastruktury technicznej związanej z budową pośredniej stacji pomp na „Pomorskim rurociągu Ropy Naftowej” w Puszczy Miejskiej wraz z dosyłowymi liniami elektroenergetycznymi 110 kV (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 11, poz. 97 z dnia 14.08.1996 r.).
5. Uchwała nr 136/97 Rady Gminy w Rypinie z dnia 18 kwietnia 1997 r. w sprawie zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin dotyczących dopuszczenia funkcji mieszkalno- usługowej na terenach rekreacyjno-wypoczynkowych nad jeziorem Długie we wsi rakowo sołectwo Czyżewo (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 15, poz. 74 z dnia 19.07.1997 r.).

6. Uchwała nr 12/98 Rady Gminy Rypin z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla budynków mieszkalnych jednorodzinnych położonych we wsi Cetki gm. Rypin działki o numerach ewidencyjnych 34/1, 34/2, 34/3, 35, 104 i część działki nr 36(Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 27, poz. 183 z dnia 1999-04-21).
7. Uchwała nr 13/98 Rady Gminy Rypin z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych położonych nad jeziorem Długie wieś Rakowo sołectwo Czyżewo oraz Borzymin nad jeziorem Czarownica, dotyczących rozszerzenia zapisów ustaleń z zakresu architektury i zagospodarowania przestrzennego(Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 27, poz. 184 z dnia 1999-04-21).
8. Uchwała nr 171/02 Rady Gminy Rypin z dnia 25 czerwca 2002 w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin w części wsi Marianki obejmującego teren o funkcji mieszkalno-rolnej na funkcję przemysłowo-usługową wielofunkcyjną(Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 90, poz. 1848 z dnia 2002-07-26).
9. Uchwała nr XVIII/126/08 Rady Gminy Rypin z dnia 2 września 2008 w sprawie zatwierdzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obejmującym fragment wsi Dylewo (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 127, poz. 2029 z dnia 2010-10-09).
10. Uchwała nr XXII/159/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 lutego 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin, obejmującego fragment wsi Dylewo, działkę o nr ewidencyjnym 131/1, przeznaczoną pod funkcję produkcyjno-usługową(Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 36, poz. 785 z dnia 2009-04-17).
11. Uchwała nr XXII/160/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 lutego 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin. Plan obejmuje fragment wsi Dylewo, działkę o nr ewidencyjnym 37, przeznaczoną pod funkcję produkcyjno-usługową(Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 36, poz. 786 z dnia 2009-04-17).

12. Uchwała nr XXII/161/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 lutego 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin. Plan obejmuje fragment wsi Głowińsk, działkę o numerze ewidencyjnym 265, z przeznaczeniem pod funkcję mieszkaniowo-usługową (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 36, poz. 787 z dnia 2009-04-17).
13. Uchwała nr XXIV/185/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 27 maja 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Starorypin Rządowy działka o nr ewidencyjnym 15/2 (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 78, poz. 1402 z dnia 2009-07-24).
14. Uchwała nr XXVI/194/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 11 sierpnia 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w fragmencie wsi Rusinowo na działkach o nr ewidencyjnych: 326/8 i 481/4 (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 123, poz. 2054 z dnia 2009-12-07).
15. Uchwała nr XXVII/199/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 22 września 2009 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Rakowo sołectwo Czyżewo, działki o nr ewidencyjnych: 367/2 i 367/3 (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 123, poz. 2055 z dnia 2009-12-07).
16. Uchwała nr XXXVII/255/10 RADY GMINY RYPIN z dnia 29 września 2010 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin dla wybranego obszaru położonego w miejscowości Puszcza Miejska (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 214, poz. 2985 z dnia 2010-12-30).
17. Uchwała nr XXXVII/257/10 RADY GMINY RYPIN z dnia 29 września 2010 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin dla wybranego obszaru położonego w miejscowości Puszcza Miejska - działki o nr ewidencyjnych 90, 106 i 121/7 (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 214, poz. 2986 z dnia 2010-12-30).
18. Uchwała nr IV/24/11 RADY GMINY RYPIN z dnia 15 lutego 2011 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w

zakresie obszaru położonego w miejscowości Starorypin Rządowy (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 153, poz. 1295 z dnia 2011-07-11).

19. Uchwała nr XXIV/141/12 RADY GMINY RYPIN z dnia 28 grudnia 2012 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Cetki (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego poz. 380 z dnia 2013-01-15).
20. Uchwała nr XXIV/142/12 RADY GMINY RYPIN z dnia 28 grudnia 2012 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego we wsi Rakowo, sołectwo Czyżewo (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Poz. 381 z dnia 2013-01-15).
21. Uchwała nr X/78/15 RADY GMINY RYPIN z dnia 20 listopada 2015 w sprawie w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Starorypin Prywatny (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2015 r., poz. 3723 z dnia 2015-11-30).

Ponadto dokumentem planistycznym określający politykę przestrzenną gminy było studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin przyjęte uchwałą nr XXV/188/21 RADY GMINY RYPIN z dnia 23 marca 2021 roku w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin.

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

W 2022 roku wydano 98 pozytywnych decyzji o warunkach zabudowy oraz 3 odmowne:

Rodzaj decyzji	2018	2019	2020	2021	2022
o warunkach zabudowy dot. zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	115	113	99	106	63
o warunkach zabudowy dot. zabudowy wielorodzinnej	2	0	0	0	0
o warunkach zabudowy dot. zabudowy usługowej	16	4	13	52	23
o warunkach zabudowy dot. uzupełnienia zabudowy zagrodowej w gospodarstwie rolnym	19	34	37	19	15

Wydano również 18 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego:

- Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z budową przyłączy przewidziana do realizacji na działkach nr 30/1, 31/2, 32, 31/1, 33/8, 33/2, 33/4, 33/5, 34, 35, 37/3, 37/4, 38/3, 38/2, 38/5, 39, 105, 197/1, 197/2, 197/3, 197/4, 197/5, 197/22, 197/23, 197/42, 227 w miejscowości Kowalki gm. Rypin
- Rozbudowa sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej przewidziana do realizacji na działkach nr 27/5, 27/8, 27/11, 27/22 w miejscowości Sikory gm. Rypin
- Rozbudowa sieci wodociągowej przewidziana do realizacji na działkach nr 1, 2/1, 2/2, 7/1, 7/2, 6/1, 6/2, 8/2, 8/3, 100, 13/1, 13/2, 14/1, 14/2, 35/1, 35/2, 25/1, 25/3, 25/4, 83/2, 90/2, 87, 91/1, 91/2, 92/1, 92/2, 93/1, 93/2, 94/1, 94/2, 89/1, 89/4, 104/1, 104/2, 107/1, 107/2, 108/1, 108/2, 109/2, 109/3, 115/1, 115/2, 117/3, 117/4, 117/6, 117/5, 119/1, 119/2, 121/1, 121/2, 123/1, 123/3, 123/4, 125/1, 125/2, 127/1, 127/6, 127/5, 127/4, 129/1, 129/3, 129/4, 129/5, 163/3, 163/4, 163/5, 163/7, 163/6, 167/1, 167/2, 164/1, 164/2, 4/1, 4/2, 5/1, 5/2, 10/1, 10/2, 12/2, 11/5, 11/6, 11/7, 11/10, 84/1, 84/2, 85/5, 85/6, 85/7, 85/8, 85/9, 85/10, 85/11, 86/1, 105, 95/1, 95/2, 96/1, 96/2, 97/1, 97/2, 98/1, 98/2, 99/1, 99/2, 101/1, 101/2, 103/1, 103/2, 113/1, 113/2, 114/1, 114/2, 116/1, 116/2, 118/1, 118/2, 120/1, 120/2, 122/3, 124/3, 124/4, 124/5, 124/6, 100, 126/1, 126/2, 128/1, 128/2, 137/1, 138/1, 139/1, 18, 17/1, 20/1, 25/1, 137/1, 137/2, 138/1, 138/2, 139/1, 139/2, 144 w miejscowości Nowe Sadłowo, 284/6, 639 w miejscowości

Sadłowo oraz 55/3, 55/4, 60/1, 60/2, 62/8, 62/10, 62/7, 62/9, 63/1, 63/2, 64/1, 64/2, 65/1, 65/2, 66/1, 66/4, 66/3, 10, 78/1, 78/2, 90/1, 90/2, 105/7, 105/8, 105/5, 105/6, 105/3, 105/4, 105/10, 105/9, 27, 18, 17/1, 17/2, 19/1, 19/3, 19/5, 19/6, 20/1, 20/3, 25/1, 25/2, 26/1, 26/2, 26/4, 26/5, 32/1, 32/2, 33/1, 33/3, 33/4, 33/5, 34/4, 34/6, 34/1, 34/5, 35/1, 36/1 w miejscowości Stępowo gm. Rypin

- Budowa linii kablowej nn 0,4kV z szafkami pomiarowymi przewidziana do realizacji na działkach nr 111, 12/2, 20/9, 113/14, 113/5, 113/6, 113/7 22 w miejscowości Godziszewy gm. Rypin
- Rozbudowa gminnej sieci wodociągowej przewidziana do realizacji na działkach nr 207/3, 207/4, 208/3, 208/5, 208/2, 209 w miejscowości Głowińsk gm. Rypin
- Budowa linii kablowej nn 0,4kV z szafkami pomiarowymi przewidziana do realizacji na działkach nr 154/6, 154/7, 154/8, 154/9, 154/11, 154/12, 154/13, 154/14, 188 w miejscowości Zakrocz gm. Rypin
- Przebudowa linii napowietrznej SN-15kV, budowa linii kablowej SN-15kV, słupowej stacji transformatorowej SN/nN, przyłącza kablowego nN 0,4kV z szafką pomiarową oraz demontaż linii napowietrznej nN 0,4kV przewidziana do realizacji na działkach nr 203/1, 203/2, 210, 209, 208, 207, 206 w miejscowości Zakrocz gm. Rypin
- Budowa linii kablowej nn 0,4kV z szafkami pomiarowymi przewidziana do realizacji na działkach nr 375/9, 375/20, 375/21, 375/22, 375/24, 375/25, 375/26, 375/28 w miejscowości Rusinowo gm. Rypin
- Budowa linii kablowej nn 0,4kV z szafkami pomiarowymi przewidziana do realizacji na działkach nr 27/5, 27/8, 27/11, 27/22, 27/10, 27/13, 27/15, 27/17, 27/19, 27/21 w miejscowości Sikory gm. Rypin
- Budowa hali magazynowej rozładunkowej przewidziana do realizacji na działkach nr 94, 95/1 w miejscowości Puszcza Miejska gm. Rypin
- Rozbudowa sieci wodociągowej przewidziana do realizacji na działkach nr 109/83, 109/77, 109/84, 109/75, 109/85, 109,89, 109/90, 109/92, 109/93, 109/55, 109/119, 109/96, 109/91, 109/79, 109/81, 109/101 w miejscowości Balin gm. Rypin
- Budowa linii kablowej SN 15 kV, linii kablowej nN 0,4 kV ,małogabarytowej stacji transformatorowej, słupowej stacji transformatorowej, stanowisk słupowych SN z rozłącznikami, stanowisk słupowych nN , złączy kablowych SN 15 kV i złączy kablowych nN 0,4 kV przewidziana do realizacji na działkach nr 73, 19/1, 41, w miejscowości Dębiany, 4/4, 118/1, 115/3, 118/10, 122/9, 84/20, w miejscowości

Dylewo 83/1, 83/2, 199/2, 148/3, 146, 81/4, 82 w miejscowości Zakrocz gm. Rypin
oraz na działki nr 98/3, 95/2, 95/5 w miejscowości Sosnowo gm. Rogowo

- Budowa linii kablowej nn 0,4kV z szafkami pomiarowymi przewidziana do realizacji na działkach nr 33/3, 33/4, 33/6, 33/1 w miejscowości Jasin 153/1, 159/1, 155/1, 157/1, 160/1, 160/3 w miejscowości Kwiatkowo gm. Rypin
- Budowa linii kablowej nN 0,4kV przewidziana do realizacji na działkach nr 7, 10, 19/1, 19/2, 20 w miejscowości Głowińsk gm. Rypin
- Budowa linii kablowej nN 0,4kV, wymiana kablowej szafki pomiarowej oraz przebudowa linii napowietrznej nN przewidziana do realizacji na działkach nr 130/3, 129/3, 126, 74, 263, 67, 68/6, 65 w miejscowości Marianki gm. Rypin
- Stacja bazowa telefonii komórkowej RYP2501b przewidziana do realizacji na działkach nr 207/1, 207/2 w miejscowości Rypałki Prywatne gm. Rypin
- Budowa linii kablowej sn 15kv przewidziana do realizacji na działkach nr 79/2, 139, 135/3, 135/4 w miejscowości Rusinowo gm. Rypin oraz na działki nr 241/4, 242/2, 1442/1 w miejscowości Rypin gm. Miasta Rypin

5. Gospodarka odpadami i ochrona środowiska

5.1. Gospodarka odpadami

Gmina Rypin zorganizowała odbiór odpadów komunalnych od nieruchomości zamieszkałych. Od nieruchomości niezamieszkałych tzn. zakładów, przedsiębiorstw, sklepów z terenu gminy Rypin odbierane są odpady na podstawie umowy podpisanej bezpośrednio z odbiorcą odpadów.

Umowa na świadczenie usługi odbioru i transportu odpadów.

W wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego w dniu 15 grudnia 2021 roku wyłoniono firmę świadczącą usługi w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. W 2022 roku usługi w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi świadczyło Konsorcjum firm: Przedsiębiorstwo Komunalne „KOMES” Sp. z o. o. oraz Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „RYPIN” Sp. z o. o.

W roku 2022 analogicznie jak w roku poprzednim umowę podpisano w okresie od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.12.2022 r.

Przedmiotem umowy było świadczenie usługi odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, gminnych budynków użyteczności publicznej, przystanków autobusowych, placów zabaw na terenie gminy Rypin oraz utworzenie, utrzymanie i obsługa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych wraz z zagospodarowaniem zebranych odpadów. W zakres rzeczowy umowy wchodziło również zaopatrzenie nieruchomości w worki na odpady segregowane, pojemniki na odpady zmieszane.

Zmieszane odpady komunalne, odpady zielone pochodzące z terenu Gminy Rypin zgodnie z zawartą umową przekazywane były do Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych “RYPIN” Sp. z o.o., w Puszczy Miejskiej. Instalacja w Puszczy Miejskiej jest po gruntownej przebudowie, rozbudowie i modernizacji. Instalacja posiada status Instalacji komunalnej dla przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz składowania pozostałości z sortowania i mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy zostało przyjęte zgodnie z ofertą złożoną przez wykonawcę i wyniosło za cały okres jej realizacji brutto: 1 724 406,16 zł (słownie: jeden milion siedemset dwadzieścia cztery tysięcy czterysta sześć złotych i szesnaście groszy).

Koszt zagospodarowania odpadów zgodnie z zawartą umową

Rok	Wartość umowy
2018	594 864,00 zł
2019	666 247,68 zł
2020	1 194 832,72 zł
2021	1 389 239,34 zł
2022	1 724 406,16 zł

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Wszyscy właściciele nieruchomości są ustawowo zobowiązani do selektywnego zbierania i przekazywania odpadów komunalnych do zagospodarowania. Gminy Rypin ustaliła, że najbardziej optymalną opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi będzie opłata naliczana od liczby osób zamieszkałych na terenie nieruchomości. Od 1 stycznia 2022 roku opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiła 19,00 zł miesięcznie od osoby, za odpady komunalne zbierane i odbierane w sposób selektywny. Jednocześnie ustalono podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości trzykrotności stawki podstawowej, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełniał obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

Na terenie gminy pobierana jest ryczałtowa stawka za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy i nieruchomość wykorzystywana jest na cele rekreacyjno-wypoczynkowe w wysokości 160,00 zł za rok bez względu na długość korzystania z nieruchomości. Obowiązuje podwyższona stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy i inna nieruchomość wykorzystywana na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, w wysokości trzykrotności stawki podstawowej, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

Pobierana w 2022 roku opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi przeznaczona była na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w skład, których wchodził odbiór, transport, utylizacja odpadów, utrzymanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) i Regionalnej Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK), koszt obsługi administracyjnej i informatycznej systemu itp.

W kwocie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przysługiwał mieszkańcom: odbiór odpadów z pojemnika zielonego na odpady zmieszane, odbiór odpadów segregowanych, możliwość dostarczenia wytworzonych odpadów do PSZOK zgodnie z obowiązującym harmonogramem.

Deklaracje

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi naliczana jest na podstawie złożonej przez mieszkańca deklaracji. Osoby składające deklarację podają liczbę osób zamieszkujących daną nieruchomość i sposób gospodarowania odpadami.

W systemie gospodarowania odpadami mieliśmy na dzień 31.12.2022r. 2477 aktywnych deklaracji. Ogólna liczba osób zgłoszonych (zamieszkujących) w deklaracjach na dzień 31.12.2022 r. wyniosła 6336.

	Liczba aktywnych deklaracji	Liczba osób zgłoszonych (zamieszkujących)
2018	1885	6403
2019	1845	6329
2020	1975	6276
2021	2013	6224
2022	2477	6336

Rodzaj i częstotliwość odbioru stałych odpadów komunalnych.

W 2022 roku odpady odbierane były z podziałem na następujące frakcje:

- zmieszane odpady komunalne (zbierane do pojemnika),
- odpady komunalne zbierane selektywnie: tworzywa sztuczne, metale oraz opakowania wielomateriałowe(worek żółty),
- papier, tektura (worek niebieski),

- odpady ulegające biodegradacji (worek brązowy),
- szkło (worek zielony).
- Baterie (kod 20 01 33) – we wskazanych punktach użyteczności publicznej.

Odbiór odpadów z terenu nieruchomości odbywał się następująco:

1) budynki jednorodzinne:

- a) niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i ulegające biodegradacji – raz na dwa tygodnie w okresie od 1.04.2022r. do 31.10.2022 oraz raz na cztery tygodnie w okresie od 01.11.2022r. do 31.03.2022r.,
- b) papier i tektura – raz na cztery tygodnie,
- c) tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale i szkło – raz na cztery tygodnie,

2) budynki wielolokalowe:

- a) niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i ulegające biodegradacji – raz na tydzień,
- b) papier i tektura – raz na dwa tygodnie,
- c) tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale i szkło – raz na dwa tygodnie,

Wykonawca odbierał od właścicieli nieruchomości zamieszkałych każdą ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych zgromadzonych w pojemnikach lub innych opakowaniach.

3) szkoły – raz na tydzień,

4) gminne obiekty użyteczności publicznej (świetlice, strażnice OSP, place zabaw, budynki socjalne) – raz na miesiąc,

5) przystanki autobusowe – 2 razy na miesiąc.

W poprzednim roku w każdej z miejscowości w formie wystawek dwa razy odbierano odpady ponadgabarytowe, w tym odpady które mogą być przyjmowane do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

PSZOK średnio pracował w wymiarze 141 godzin w miesiącu, w tym 16 godzin w soboty. Do punktu przyjmowane były odpady komunalne powstające w gospodarstwach domowych na terenie gminy Rypin: papier i tektura, opakowania z papieru i tektury, tworzywa sztuczne, opakowania z tworzyw sztucznych, metale, opakowania z metali oraz

opakowania wielomateriałowe, szkło oraz opakowania ze szkła, odpady zielone, przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstwa domowego, zużyte opony pochodzące z gospodarstwa domowego, popiół, tekstylia i odzież.

Sprawozdawczość.

Gmina zobowiązana jest (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w prawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych) do osiągnięcia poziomów odzysku odpadów segregowanych oraz ograniczenia masy składowanych odpadów biodegradowalnych. W przypadku nieosiągnięcia poziomów recyklingu na gminę może zostać nałożona kara. Wójt corocznie sporządza sprawozdanie realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, które przedkłada Marszałkowi Województwa oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Łączna ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Rypin w roku 2022 wyniosła 1 878, 7200 Mg. Dla porównania w latach poprzednich odpowiednio:

- 2018 rok: 1 371,6930 Mg,
- 2019 rok: 1 441,4020 Mg.
- 2020 rok: 1 826,3740 Mg.
- 2021 rok: 1 976,6560 Mg

W przeliczeniu na mieszkańca, w 2022 roku odebrano łącznie na terenie Gminy Rypin 296,5 kg/M odpadów komunalnych, w tym odpadów zmieszanych oraz surowców (papier, tworzywa sztuczne, metale, szkło, opakowania wielomateriałowe).

Osiągnięte przez Gminę Rypin poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania są zgodne z dopuszczalnymi poziomami.

Osiągnięte przez Gminę Rypin poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania z podziałem na poszczególne lata przedstawiono w tabeli poniżej:

Rok	Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych
2012	23,58 %	9,86 %	0 %
2013	29,48 %	32,54 %	100 %
2014	43,47 %	33,75 %	100 %
2015	0 %	55,0 %	100 %
2016	34,029 %	40,630 %	100 %
2017	0 %	31,866 %	100 %
2018	19,820 %	46,170 %	100 %
2019	36,32 %	41,55 %	100 %
2020	12,83 %	55,92 %	100 %
2021	19,83 %	54,53 %	100 %
2022	79,89 %	54,69 %	100 %

5.2. Ochrona Środowiska

Wymiana źródeł ciepła na terenie gminy Rypin

W 2022 r. mieszkańcy Gminy Rypin mieli możliwość skorzystać z dofinansowania do wymiany źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi w budynkach i lokalach mieszkalnych zlokalizowanych na terenie gminy Rypin. Z dofinansowania skorzystało 17 osób. Każdy z wnioskodawców otrzymał zwrot w wysokości 3 tyś. zł z budżetu Gminy Rypin. . Dofinansowaniu podlegała wyłącznie całkowita wymiana źródeł ciepła zasilanego paliwami stałymi w budynkach i lokalach na: kotły gazowe, kotły elektryczne kotły olejowe, LPG, kotły na paliwo stałe w tym biomasę, bez dodatkowego rusztu, pompy ciepła. Dotacja obejmowała zakup, montaż i uruchomienie źródła ciepła.

Wymiana źródeł ciepła na terenie gminy

Rok	Łączna ilość punktów w których dokonano likwidacji źródła ogrzewania	Poziom dofinansowania do 1szt źródła ogrzewania
2018	10	2 tys zł ze śr. Gminy i 2 tys zł ze śr. WFOŚiGW w Toruniu
2019	4	2 tys zł
2020	14	3 tys zł
2021	30	3 tys zł
2022	17	3 tys zł

Gmina sukcesywnie dokonuje likwidacji wyrobów zawierających azbest. W 2022 roku ze wszystkich nieruchomości objętych zadaniem usunięto wyroby zawierające azbest w łącznej ilości **89,57 Mg**. Dokonano demontażu, odbioru i unieszkodliwienia odpadów zawierający azbest w ilości **89,57 Mg**. Łączna wartość przedmiotu zamówienia wyniosła **39 103,22 zł**. Azbest odebrano z **34** posesji na terenie gminy Rypin.

Likwidacja azbestu na terenie gminy

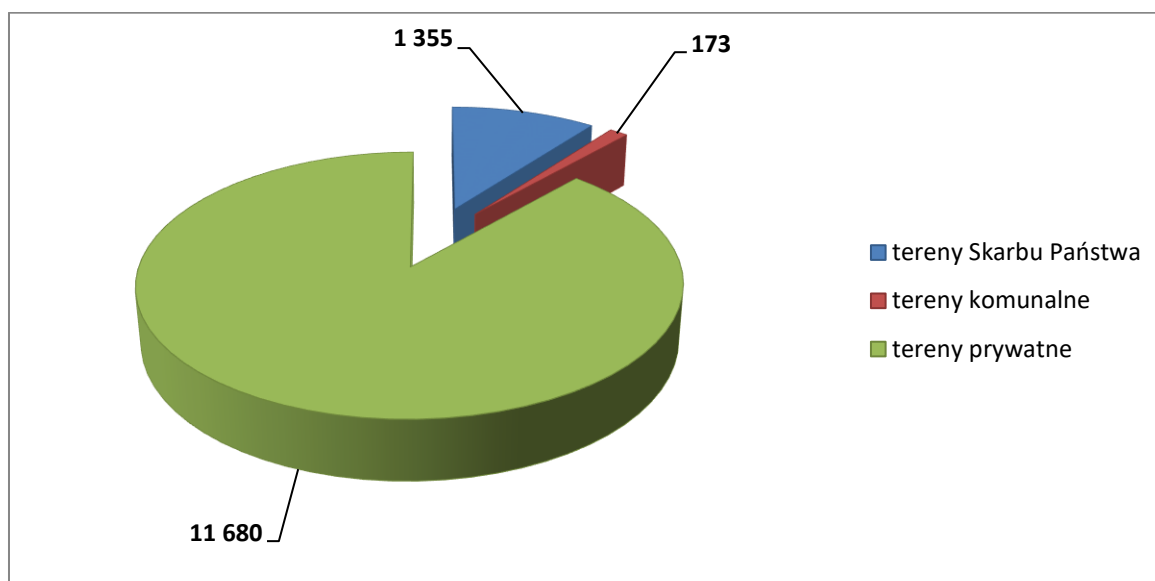
Rok	Łączna ilość usuniętego azbestu	Koszty utylizacji
2018	105,614 Mg	35655,06 zł
2019	135,60 Mg	41 005,44 zł
2020	76,160 Mg	28 259,37 zł
2021	147,640 Mg	59 720,66 zł
2022	89,57 MG	39 103,22 zł

6. Mienie komunalne

6.1. Dane dotyczące przysługujących gminie praw własności

Stan mienia komunalnego.

Na koniec roku 2022 w zasobie mienia komunalnego było 173 ha, pozostała część gruntów to tereny Skarbu Państwa 1.355 ha i tereny prywatne 11.680 ha.

Pozostałe mienie komunalne Gminy Rypin to:

1. Lokale mieszkalne:

- 1) Borzymin 5 – 1 lokal,
- 2) Sadłowo – 3 lokale,
- 3) Starorypin Rządowy 13 – 1 lokal.

2. Lokale socjalne:

- 1) Marianki 31 – 3 lokale,
- 2) Marianki 31A – 4 lokale,
- 3) Sadłowo 51 – 4 lokale
- 4) Stępowo 37 – 2 lokale,
- 5) Puszcza Rządowa 35 – 19 lokali + budynek gospodarczy.

3. Obiekty oświatowe:

- 1) Szkoła Podstawowa w Borzyminie,
- 2) Szkoła Podstawowa w Kowalkach,

- 3) Szkoła Podstawowa w Sadłowie,
 - 4) Szkoła Podstawowa w Starorypinie Rządowym,
 - 5) Szkoła Podstawowa w Stępowie,
 - 6) Szkoła Podstawowa w Zakroczu.
4. Obiekty kulturalne:
- 1) Gminna Biblioteka w Kowalkach, filie w Borzyminie i Sadłowie,
 - 2) Pałac w Sadłowie,
 - 3) Świetlica wiejska w Balinie,
 - 4) Świetlica wiejska w Borzyminie,
 - 5) Świetlica wiejska w Cetkach,
 - 6) Świetlica wiejska w Czyżewie,
 - 7) Świetlica wiejska w Dębianach,
 - 8) Świetlica wiejska w Dylewie,
 - 9) Świetlica wiejska w Głowińsku,
 - 10) Świetlica wiejska w Mariankach,
 - 11) Świetlica wiejska w Puszczy Rządowej,
 - 12) Świetlica wiejska w Rusinowie,
 - 13) Świetlica wiejska w Starorypinie Prywatnym.
5. Obiekty użytkowe Gminy Rypin:
- 1) Budynek Urzędu Gminy Rypin, ul. Lipnowska 4, Rypin,
 - 2) Budynek garażowy – ul. Lipnowska 4, Rypin
 - 3) Budynek biurowo – socjalny (Baza Magazynowo - Warsztatowa) – Głowińsk 39,
 - 4) Budynek Magazynowy Nr 2 (Baza Magazynowo - Warsztatowa) – Głowińsk 39,
 - 5) Budynek socjalno – warsztatowy Nr 3 (Baza Magazynowo - Warsztatowa) – Głowińsk 39,
 - 6) Budynek Magazynowy Nr 4 (Baza Magazynowo - Warsztatowa) – Głowińsk 39,
 - 7) Budynek Magazynowy Nr 5 (Baza Magazynowo - Warsztatowa) – Głowińsk 39,
6. Obiekty OSP:
- 1) Strażnica OSP i świetlica wiejska w Godziszewach,
 - 2) Strażnica OSP i świetlica wiejska w Kowalkach
 - 3) Strażnica OSP i świetlica wiejska w Rypalkach Prywatnych,
 - 4) Strażnica OSP i świetlica wiejska w Sadłowie,
 - 5) Strażnica OSP i świetlica wiejska w Stępowie,
 - 6) Strażnica WOSP i świetlica wiejska w Zakroczu.

7. Obiekty sportowe:

- 1) Orlik Kowalki,
- 2) Boisko Grot Kowalki,
- 3) Boisko z kortem tenisowym i bieżnią przy SP Borzymin,
- 4) Boisko przy SP Sadłowo,
- 5) Boisko przy SP Stepowo,
- 6) Boisko przy SP Starorypin Rządowy,
- 7) Boisko przy SP Zakrocze,
- 8) Boisko w Parku w Sadłowie,
- 9) Kort tenisowy w Parku w Sadłowie,
- 10) Boisko przy budynku socjalnym w Puszczy Rządowej,
- 11) Boisko przy budynku socjalnym w Mariankach,
- 12) Boiska przy świetlicach wiejskich w miejscowościach: Rypałki Prywatne, Dylewo, Rusinowo, Czyżewo, Kowalki, Godziszewy, Cetki, Starorypin Prywatny.
- 13) „Siłownie na wolnym powietrzu”: Zakrocze, Stepowo, Starorypin Prywatny, Rypałki Prywatne, Rusinowo, Dębiany, Kowalki, Sadłowo, Balin, Borzymin.

8. Place zabaw i altany:

- 1) Plac zabaw w Balinie,
- 2) Plac zabaw w Borzyminie przy SP,
- 3) Plac zabaw i altana w Czyżewie,
- 4) Plac zabaw w Dębianach’
- 5) Plac zabaw Dylewie,
- 6) Plac zabaw w Głowińsku,
- 7) Plac zabaw w Kowalkach przy SP,
- 8) Plac zabaw w Kowalkach wieś,
- 9) Plac zabaw w Mariankach,
- 10) Plac zabaw i altana w Rusinowie,
- 11) Plac zabaw i altana w Rypałkach Prywatnych,
- 12) Plac zabaw w Sadłowie przy SP,
- 13) Plac zabaw w Sadłowie przy budynku Pałacu,
- 14) Plac zabaw w Starorypinie Rządowym przy SP,
- 15) Plac zabaw w Stepowie przy SP,
- 16) Plac zabaw w Zakroczu przy SP,
- 17) Plac zabaw w Cetkach,

- 18) Plac zabaw w Starorypinie Rządowym wieś,
 - 19) Altana w Kwiatkowie,
 - 20) Altana w Sikorach,
 - 21) Plac zabaw w Sikorach,
 - 22) Plac zabaw i altana w Borzyminie.
9. Tereny zielone:
- 1) Park w Sadłowie,
 - 2) Park w Rusinowie,
 - 3) Teren rekreacyjny w Kowalkach,
 - 4) Teren rekreacyjny w Balinie,
 - 5) Teren rekreacyjny w Borzyminie,
10. Obiekty wodociągowe:
- 1) Stacja Uzdatniania Wody w Borzyminie,
 - 2) Stacja Uzdatniania Wody w Kowalkach,
 - 3) Stacja Uzdatniania Wody w Sadłowie,
 - 4) Stacja Uzdatniania Wody w Starorypinie Prywatnym,
11. Sieć wodociągowa:
- 1) Przesyłowa sieć wodociągowa wraz z przyłączami– 336,25km,
 - 2) Przyłącza wodociągowe – 1914 szt,
12. Sieć kanalizacji sanitarnej:
- 1) Sieć kanalizacji sanitarnej – 47,56 km,
 - 2) Przyłącza kanalizacyjne – 465 szt.
13. Przepompownie ścieków: 15 szt.
14. Obiekty drogowe:
- 1) Na rzece Rypienica w Rusinowie – 1 szt,
 - 2) Wiadukt kolejowy – 2 szt.
15. Środki transportu:
- 1) MERCEDES – BENZ SPRINTER,
 - 2) Opel Vivaro,
 - 3) Żuk – Lublin,
 - 4) Volkswagen,
 - 5) Samochód ciężarowy MAN,
 - 6) Samochód Skoda Octavia,
 - 7) Samochód Ford Transit Courier.

16. Maszyny do robót drogowych:

- 1) Koparko – ładowarka JCB,
- 2) Spycharka,
- 3) Koparko – ładowarka,
- 4) Równiarka,
- 5) Koparka Białoruś,

6.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego:

Dzierżawa i użytkowanie wieczyste

Gmina posiada 5,8125 ha gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste oraz 49,4001 ha gruntów oddanych w dzierżawę.

Dochody Gminy Rypin w **2022** roku z tytułu praw własności wyniosły zł w tym:

- a) wpłaty za użytkowanie wieczyste – **4 566,70 zł**,
- b) dochody z najmu lokali mieszkalnych i użytkowych –zł.
najem lokali użytkowych – 87.574,95 zł

7. Oświata, wydarzenia kulturalne, promocja gminy

7.1. Oświata

Sieć szkolna w roku 2021 to:

- Szkoła Podstawowa im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie;
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalkach;
- Szkoła Podstawowa w Sadłowie;
- Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starorypinie Rządowym;
- Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej – Curie w Stępowie;
- Szkoła Podstawowa w Zakroczu.

Wszystkie gminne szkoły posiadają w swojej strukturze funkcjonujące oddziały przedszkolne.

Baza oświatowa i inwestycje

Gmina Rypin dysponuje sześcioma budynkami szkolnymi, które spełniają obowiązujące wymogi bezpieczeństwa oraz higieny nauki i pracy. Regularnie przeprowadzane remonty, modyfikacje oraz inwestycje przyczyniają się do poprawy komfortu uczniów, nauczycieli i pracowników obsługi.

Szkoły Podstawowe posiadają bardzo dobrze wyposażoną bazę pomocy dydaktycznych oraz materiałów edukacyjnych, których zasoby ulegają nieustannemu powiększeniu.

W 2022 roku ukończono zadanie inwestycyjne pn. *„Budowa boiska piłkarskiego, kortu tenisowego oraz bieżni przy Szkole Podstawowej im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie”*. Utworzono kompleks sportowy złożony z boiska piłkarskiego o wymiarach pola gry 45,0 x 26,0 m i nawierzchni z trawy syntetycznej, kortu tenisowego o nawierzchni ze sztucznej trawy oraz bieżni okrężnej dwutorowej o długości 200 m i bieżni prostej czterotorowej o całkowitej długości 80 m, zlokalizowanej na odcinku prostym bieżni okrężnej, o nawierzchni poliuretanowej.

Inwestycja została zrealizowana ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej – Edycja

2021. Gmina Rypin pozyskała dofinansowanie w wysokości 640 500,00 zł. Wkład własny stanowił 811 374,78 zł, a łączna wartość inwestycji wyniosła 1 451 874,78 zł.

Gmina Rypin uzyskała wsparcie finansowe ze środków budżetu państwa w wysokości 167 947,56 zł na realizację ogłoszonej przez Ministra Edukacji i Nauki wiosennej oraz jesiennej edycji Programu „Poznaj Polskę”, na organizację krajowych wycieczek szkolnych o charakterze edukacyjnym w 2022 r. Dzięki otrzymanemu wsparciu, gminne szkoły podstawowe z powodzeniem zrealizowały 30 edukacyjnych wycieczek szkolnych. Program cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony uczniów.

W roku 2022 Gmina Rypin pozyskała także środki w ramach rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 20 000,00 zł.

Na tę kwotę składa się wsparcie przeznaczone dla Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalkach (10 000,00 zł) oraz dla Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Starorypinie Rządowym (10 000,00 zł) na wyposażenie klasopracowni powstałych w wyniku adaptacji pomieszczeń, które do tej pory nie pełniły funkcji dydaktycznych. Szkoła Podstawowa w Kowalkach, dzięki otrzymanym środkom utworzyła Pracownię Nowoczesnych Technologii, a Szkoła Podstawowa w Starorypinie Rządowym przygotowała Pracownię Językową.

Gmina Rypin otrzymała również wsparcie finansowe ze środków budżetu państwa w wysokości 22 860,00 zł. Środki zostały przyznane na wsparcie szkół podstawowych w zakresie zorganizowania dodatkowych zajęć specjalistycznych z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w okresie od dnia 1 marca 2022 r. do dnia 20 grudnia 2022 r. Pozyskane w ramach zwiększenia wysokości subwencji oświatowej w roku 2022 środki pozwoliły na zaplanowanie realizacji 351 godzin specjalistycznych zajęć.

W 2022 roku swoją działalność kontynuował Klub Młodzieżowy w Kowalkach. Projekt uzyskał dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego w wysokości 41 511,00 zł.

Począwszy od dnia 1 września 2022 r., w gminnych oddziałach przedszkolnych oraz szkołach podstawowych wprowadzony został nowy system żywienia dzieci i uczniów, zgodny z art. 106a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe. Posiłki w oddziałach przedszkolnych są płatne, a w szkołach podstawowych dobrowolne i płatne.

Konieczność wprowadzenia odpłatności za posiłki wynikała z dostosowania gminnych regulacji do obowiązujących przepisów prawnych.

Posiłki w oddziałach przedszkolnych składają się ze śniadania, dwudaniowego obiadu z kompotem oraz podwieczorku.

Obiady w szkole podstawowej są dwudaniowe.

Wszystkie posiłki przygotowywane są w zgodzie z normami żywieniowymi przewidzianymi dla danej kategorii wiekowej dziecka/ucznia.

Na koszt wyżywienia składa się wyłącznie koszt produktów potrzebnych do przygotowania posiłków. Koszt funkcjonowania stołówki pokrywany jest przez gminę.

Gmina Rypin realizuje szereg zadań oświatowych, których zakres wynika bezpośrednio z ustawy Prawo oświatowe oraz z rozporządzeń wykonawczych. Wśród nich są: kompleksowe zabezpieczenie działalności szkół podstawowych wraz z oddziałami przedszkolnymi oraz zapewnienie dostępu do edukacji dla uczniów niepełnosprawnych z terenu gminy, poprzez finansowanie transportu do specjalistycznych placówek znajdujących się poza obszarem gminy.

Zadania oświatowe realizowane są w oparciu o środki przekazywane z budżetu państwa w formie subwencji oraz środki własne, pochodzące z budżetu gminy.

Ponadto, gmina Rypin jest aktywnym uczestnikiem zewnętrznych programów edukacyjnych, mających na celu wyrównywanie szans oraz uatrakcyjnienie sposobu przekazywania wiedzy. W roku szkolnym 2021/2022 gminne szkoły brały udział m.in. w następujących inicjatywach:

1. Szkolny Klub Sportowy – w 2022 roku pięć szkół podstawowych z terenu gminy uczestniczyło w Programie Szkolny Klub Sportowy.

Szkoła Podstawowa im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie – 1 grupa;

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalkach – 1 grupa;

Szkoła Podstawowa w Sadłowie – 1 grupa;

Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starorypinie Rządowym – 1 grupa;

Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej – Curie w Stępowie – 1 grupa.

W ramach zajęć dodatkowych uczniowie kontynuowali możliwość aktywnego spędzania wolnego czasu, kształtowania właściwych postaw prozdrowotnych oraz rozwijania talentów,

umiejętności i pasji w zakresie wybranych dyscyplin sportowych. Zajęcia cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem ze strony dzieci i młodzieży.

2. #SuperKoderzy – to ogólnopolski program edukacyjny Fundacji Orange, którego kluczowym elementem jest nauka programowania. Adresowany jest do szkół podstawowych oraz uczniów w wieku 9-14 lat. W czasie trwania programu dzieci uczyły się programowania, podstaw robotyki i poznawali świat nowych technologii, nie tylko podczas zajęć informatycznych, ale również na lekcjach przyrody, historii, języka polskiego, muzyki, matematyki oraz języków obcych.

3. Edukacyjna Sieć Antysmogowa ESA - to program informacyjny na rzecz czystego powietrza, realizowany przez Państwowy Instytut Badawczy NASK we współpracy z Polskim Alarmem Smogowym. Jego celem jest propagowanie wiedzy na temat znaczenia czystego powietrza dla zdrowia i wpływu codziennych działań na jego jakość;

4. Akademia Ruchu – zajęcia rozwijające aktywność fizyczną wśród dzieci z oddziałów przedszkolnych i klas I-III.

5. Mleko i owoce w szkole – uczniowie otrzymywali różnorodne owoce i warzywa oraz produkty mleczne. Brali także udział w działaniach edukacyjnych organizowanych przez szkołę. Podczas zajęć dzieci dowiedziały się skąd pochodzą produkty, które otrzymują, poznali procesy uprawy oraz uczyły się zasad przygotowania posiłków i zapobiegania marnotrawstwu żywności. Celem jest promowanie zbilansowanej diety oraz poprawa nawyków żywieniowych uczniów.

6. #CodeWeek - Europejski Tydzień Kodowania to oddolna inicjatywa, w ramach której świętujemy kreatywność, rozwiązywanie problemów i współpracę poprzez programowanie i inne działania związane z technologią. Główną ideą stojącą za wydarzeniem jest promowanie programowania poprzez pokazywanie młodzieży i dorosłym sposobów na realizację pomysłów przy pomocy kodu, rozwiewanie wątpliwości i mitów otaczających te umiejętności oraz gromadzenie zmotywowanych jednostek w celu wspólnej nauki;

7. Aktywni Błękitni – Szkoła Przyjazna Wodzie - projekt edukacyjny dla szkół podstawowych realizowany pod patronatem Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Misją programu było promowanie wiedzy o zrównoważonej gospodarce wodnej, szczególnie w zakresie ochrony środowiska, ochrony

przeciwpowodziowej i zapobieganiu skutkom suszy, a także dbałości o wodę i znajomości zasad bezpiecznego korzystania z rekreacji wodnej;

8. Przyjaciele Zippiego - międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci w wieku 5-8 lat. Uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonali relacje dzieci z innymi ludźmi. Nie koncentruje się on na dzieciach z konkretnymi problemami czy trudnościami, ale promuje zdrowie emocjonalne wszystkich małych dzieci;

9. Zachowaj Trzeźwy Umysł - to nazwa ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej, podejmującej problem profilaktyki uzależnień. Jej celem jest promowanie konstruktywnych postaw zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży aktywności prospołecznych jako alternatywy wobec wielu zachowań ryzykownych, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy. Kampania Zachowaj Trzeźwy Umysł realizuje cele poprzez ścisłą współpracę z samorządami lokalnymi w całym kraju. Każdego roku do zaangażowanych w akcję miast i gmin trafiają zestawy edukacyjne w postaci różnorodnych wydawnictw informacyjnych, dotyczących profilaktyki zachowań niepożądanych adresowanych do dzieci, rodziców i nauczycieli. Umożliwiają one przeprowadzenie warsztatów tematycznych w placówkach oświatowych oraz inicjują wiele lokalnych inicjatyw związanych z profilaktyką zachowań negatywnych;

10. Programy z zakresu profilaktyki, realizowane we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Rypinie: *Nie pal przy mnie, proszę, Czyste powietrze wokół nas, Bieg po zdrowie, Znajdź właściwe rozwiązanie, Trzymaj Formę, Podstępne WZW, Znamię! Znam je?* (profilaktyka czerniaka skóry).

Placówki niepubliczne

Gmina Rypin dotuje funkcjonujące na terenie gminy Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko”. Kwota dotacji kształtuje się następująco (dla porównania przedstawiono również dane z lat 2019-2021):

Lp.	Miesiąc	Dotacja za rok 2019	Dotacja za rok 2020	Dotacja za rok 2021	Dotacja za rok 2022
1.	Styczeń	76 124,74 zł	51 884,68 zł	69 172,75 zł	73 408,16 zł
2.	Luty	76 124,74 zł	51 884,68 zł	69 657,38 zł	84 146,36 zł
3.	Marzec	81 271,40 zł	46 738,02 zł	72 961,89 zł	85 432,10 zł
4.	Kwiecień	81 271,40 zł	51 884,68 zł	72 082,15 zł	85 926,25 zł
5.	Maj	81 271,40 zł	80 043,65 zł	78 139,46 zł	85 926,25 zł
6.	Czerwiec	81 271,40 zł	66 034,72 zł	83 538,58 zł	80 272,92 zł
7.	Lipiec	81 271,40 zł	66 034,72 zł	88 749,05 zł	80 272,92 zł
8.	Sierpień	81 271,40 zł	66 034,72 zł	94 593,56 zł	80 272,92 zł
9.	Wrzesień	51 466,58 zł	49 760,71 zł	58 956,17 zł	52 402,68 zł
10.	Październik	51 884,68 zł	49 306,23 zł	64 627,36 zł	55 933,56 zł
11.	Listopad	51 884,68 zł	54 809,13 zł	65 223,24 zł	57 005,72 zł
12.	Grudzień	51 884,68 zł	66 716,44 zł	68 381,55 zł	57 005,72 zł
Razem:		846 998,50 zł	701 132,38 zł	886 093,14 zł	878 005,56 zł

Wydatki na oświatę

W 2022 roku wykonanie budżetu w dziale „Oświata i wychowanie” wyniosło 16 131 620,73 zł, w tym wydatki bieżące 14 545 251,52 zł, wydatki majątkowe 1 586 369,21 zł.

Wydatki bieżące w 2022 roku na szkoły podstawowe wyniosły 10 264 877,66 zł, na oddziały przedszkolne 1 584 609,92 zł.

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2022”

Zapewnienie transportu uczniom do szkół, zakup biletów miesięcznych, zwrot kosztów związanych z transportem uczniów do specjalistycznych placówek, łącznie wyniosło 275 055,45 zł.

Zwrot kosztów przebywania dzieci mających miejsce zamieszkania na terenie gminy Rypin, uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego znajdujących się na terenie innych gmin wyniósł 357 695,68 zł.

Koszt funkcjonowania stołówki szkolnej w roku 2022 stanowił 750 611,20 zł.

Dla porównania, w tabeli przedstawiono również dane z lat 2019-2021:

Wydatki	2019	2020	2021	2022
na szkoły podstawowe	7 576 475,07 zł	8 805 559,46 zł	9 356 757,34 zł	10 264 877,66 zł
na oddziały przedszkolne	1 021 729,95 zł	1 149 003,62 zł	1 269 668,95 zł	1 584 609,92 zł
na oddziały klas gimnazjalnych	460 090,50 zł	0 zł	0 zł	0 zł
na transport uczniów do placówek	406 597,84 zł	264 831,34 zł	287 057,01 zł	275 055,45 zł
wykonanie budżetu w dziale „Oświata i wychowanie”	11 043 046,85 zł	11 697 567,91 zł	13 154 155,98	16 131 620,73 zł

7.2. Wydarzenia kulturalne, sportowe i promocja gminy

W zakresie kultury działania na rzecz mieszkańców gminy Rypin realizuje samorządowa instytucja kultury - Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalkach i jej dwie filie w Borzyminie i Sadłowie. Do najważniejszych działań należą: rozwijanie czytelnictwa i jego promocja, organizacja spotkań z ciekawymi ludźmi oraz zajęć dla mieszkańców, uczestnictwo w ogólnopolskich akcjach czytania, organizacja konkursów, upowszechnianie dorobku kulturalnego gminy.

W ramach działań informacyjno-promocyjnych prowadzona jest strona internetowa gminy Rypin pod adresem: www.rypin.pl oraz fanpage Urzędu Gminy Rypin na Facebooku.

W roku 2022 na stronie internetowej gminy Rypin odnotowano 564914 odwiedzin, przy czym nastąpił wzrost w stosunku do 2021 roku.

Najważniejsze wydarzenia kulturalne i promocyjne w roku 2021.

Wśród zorganizowanych w 2022 roku imprez były:

Dzień Sołtysa.

W dniu 11 marca 2022 roku, w świetlicy wiejskiej w Kowalkach, odbyło się uroczyste spotkanie wójta z sołtysami gminy Rypin.

Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia Gmin Ziemi Dobrzyńskiej

Dnia 24 marca 2022 roku w Urzędzie Gminy Rypin odbyło się zgromadzenie sprawozdawcze Stowarzyszenia Gmin Ziemi Dobrzyńskiej, którego Gmina Rypin jest członkiem.

Złote Gody.

Dnia 27 kwietnia 2022 r. w Urzędzie Gminy Rypin odbyła się uroczystość z okazji 50. rocznicy zawarcia związku małżeńskiego, którą świętowało piętnaście par małżonków. Głównym punktem uroczystości była dekoracja Medalami za Długoletnie Pożycie Małżeńskie nadane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę.

Jubileusz 60-lecia OSP w Godziszewach oraz uroczystość nadania sztandaru OSP w Godziszewach.

14 maja 2022 rok Ochotnicza Straż Pożarna w Godziszewach świętowała jubileusz 60-lecia istnienia jednostki. Jubileusz był okazją do nadania OSP w Godziszewach sztandaru, jak również do gminnego świętowania Dnia Strażaka. Uroczystość rozpoczęła się od mszy świętej w intencji strażaków, odprawionej w kościele parafialnym św. Stanisława Kostki w Rypinie. Dalsza część uroczystości odbyła się przed budynkiem remizy w Godziszewach, podczas której został przekazany sztandar dla OSP w Godziszewach. Obchody były również okazją do wręczenia strażakom orderów, odznak i wyróżnień.

Uroczystość nadania sztandaru Gminy Rypin.

27 maja 2022 roku, w Dniu Samorządu Terytorialnego, a jednocześnie w 32. rocznicę demokratycznych wyborów do rad gmin i miast, Gmina Rypin otrzymała sztandar.

Uroczystość rozpoczęła się od mszy świętej w intencji samorządu Gminy Rypin, odprawionej w kościele parafialnym Trójcy Świętej w Rypinie. Dalsza część uroczystości odbyła się w sali konferencyjnej Urzędu Gminy Rypin. Po odczytaniu przez przewodniczącą Rady Gminy Rypin uchwały w sprawie ustanowienia herbu, flagi, sztandaru Gminy Rypin oraz pieczęci Gminy Rypin, pieczęci Rady Gminy Rypin i pieczęci Wójta Gminy Rypin, nastąpiło symboliczne wbicie gwoździ przez fundatorów. Fundatorami sztandaru są organy gminy Rypin: Rada Gminy Rypin i Wójt Gminy Rypin.

Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze.

Zawody odbyły się w Sadłowie w dniu 12 czerwca 2022 r. Wzięło w nich udział siedem drużyn ochotniczych straży pożarnych z gminy Rypin, w tym jedna drużyna żeńska oraz dwie drużyny młodzieżowe.

Uroczysta sesja Rady Gminy Rypin z okazji zakończenia roku szkolnego.

W dniu 24 czerwca 2022 roku w Urzędzie Gminy Rypin odbyła się uroczysta sesja, podczas której nagrodzeni zostali absolwenci z najwyższą średnią ocen, laureaci i finaliści konkursów oraz najlepsi sportowcy. Zakończenie roku to również okazja do złożenia podziękowań nauczycielom i dyrektorom szkół, którzy swoją pracą przyczynili się do sukcesów uczniów.

Dobrzyński Rajd Rowerowy – przystanek w Sadłowie.

Dnia 2 lipca 2022 roku, przez teren naszej gminy przebiegała trasa przejazdu Dobrzyńskiego Rajdu Rowerowego, organizowanego przez Stowarzyszenie Gmin Ziemi Dobrzyńskiej. Uczestnicy rajdu jadący do Górzna, zatrzymali się w Sadłowie na odpoczynek i posiłek. Był on okazją do oprowadzenia uczestników rajdu po pałacu w Sadłowie, przedstawienia jego historii oraz historii miejscowości Sadłowo.

Letnie pikniki i festyny rodzinne.

W miesiącach czerwiec – sierpień 2022 r. odbyły się w sołectwach pikniki i festyny rodzinne organizowane przez sołtysów, OSP i KGW.

Rodzinny Piknik Historyczny IPN i Piknik Profilaktyczny w Kowalkach.

Rodzinny Festyn Historyczny IPN, połączony z turniejem akademii piłkarskich i Piknikiem Profilaktycznym odbył się w dniu 20 sierpnia 2022 r. na stadionie GROT w Kowalkach. Współorganizatorami wydarzenia była Gmina Rypin, Instytut Pamięci Narodowej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rypinie, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalkach, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rypinie, Narodowy Fundusz Zdrowia Oddział w Bydgoszczy, Komenda Powiatowa Policji w Rypinie, Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalkach, Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza w Kowalkach, Koło Gospodyń Wiejskich w Kowalkach, Koło Gospodyń Wiejskich w Głowińsku oraz dziecięce drużyny piłki nożnej.

Koordynatorem wydarzenia i dziecięcego turnieju piłkarskiego był p. Michał Marchewka.

Dożynki Gminy Rypin w Starorypinie Rządowym.

Dnia 27 sierpnia 2022 roku odbyły się uroczystości dożynkowe w Starorypinie Rządowym. W uroczystościach wzięli udział m.in.: Wicewojewoda Kujawsko-Pomorski Józef Ramlau, samorządowcy, kapłani, radni, sołtysi, kierownicy jednostek gminnych, delegacje OSP i KGW, rolnicy, mieszkańcy gminy i goście.

Organizatorami uroczystości byli: Urząd Gminy Rypin, Parafia p.w. św. Stanisława Kostki w Rypinie, Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starorypinie Rządowym, Ochotnicza Straż Pożarna w Rypalkach Prywatnych, Koło Gospodyń Wiejskich w Mariankach, Koło Gospodyń Wiejskich w Rypalkach Prywatnych oraz sołectwo w Starorypinie Rządowym. Wieńce dożynkowe wykonali: KGW w Dylewie, KGW w Kowalkach, KGW w Mariankach, KGW w Rypalkach Prywatnych, KGW w Sadłowie, KGW

w Stawiskach, KGW w Starorypinie-Iwanach. Kotyliony dożynkowe wykonało KGW w Rusinowie.

Uroczystość rozpoczęła się od mszy świętej, po której nastąpiło tradycyjne przekazanie chleba na ręce wójta gminy.

Tradycyjnie z okazji dożynek Wójt Gminy Rypin wręczył wyróżnienia rolnikom z terenu gminy Rypin.

Po oficjalnych wystąpieniach, w części artystycznej wystąpili: Miejska Orkiestra Dęta z Rypina pod kierunkiem Klaudii Kuźmińskiej, uczniowie Szkoły Podstawowej w Starorypinie Rządowym, członkowie Klubu Seniora w Sadłowie, zespół Senior Band i Kapela Sami Swoi.

Dożynki powiatowe, Targi AGRA 2022.

W dniach 10-11 września 2022 r. odbyły się Dożynki Powiatu Rypińskiego oraz XXXII. Targi AGRA. W uroczystościach wzięły udział władze samorządowe Gminy Rypin. Urząd Gminy Rypin przygotował stoisko promocyjne z folderami o gminie Rypin i gadżetami promocyjnymi.

Otwarcie kompleksu sportowego i skweru w Borzyminie.

W dniu 17 września 2022 r. przy Szkole Podstawowej im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie dokonano uroczystego otwarcia kompleksu sportowego oraz skweru. Uroczystość połączona była z IX. Turniejem Piłki Nożnej im. Janusza Małeckiego i piknikiem rodzinnym. W uroczystościach uczestniczyli mieszkańcy gminy, rodzice oraz zaproszeni goście. Organizatorem wydarzenia była Gmina Rypin, Szkoła Podstawowa w Borzyminie i sołectwo Borzymin.

Turniej Piłkarski im. Janusza Małeckiego

Dożynkowy Turniej Piłki Nożnej im. Janusza Małeckiego o Puchar Wójta Gminy Rypin odbył się w dniu 17 września 2022 r. i był rozegrany po raz dziesiąty. Odbył się na nowo otwartym boisku do piłki nożnej przy szkole w Borzyminie. W zawodach wzięło udział osiem drużyn z terenu gminy Rypin oraz ościennych miejscowości. Turniej został rozegrany systemem „każdy z każdym”.

Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze w Kowalkach.

W dniu 18 września 2022r. na terenie boiska sportowego „GROT” w Kowalkach odbyły się X. Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze. Do rywalizacji przystąpiły dwie drużyny damskie oraz dziewięć drużyn męskich z terenu powiatu rypińskiego.

Otwarcie skweru w Sadłowie.

Dnia 25 września 2022 r. miało miejsce uroczyste otwarcie i poświęcenie nowo wybudowanego skweru przy kościele parafialnym w Sadłowie. W uroczystości wzięły udział władze samorządu województwa, gminy Rypin oraz mieszkańcy gminy Rypin i sadłowskiej parafii.

83. rocznica zbrodni Selbstschutzu.

Dnia 21 października 2022 r. odbyły się uroczyste obchody 83. rocznicy zbrodni Selbstschutzu. Organizatorami obchodów była Gmina Rypin, Miasto Rypin, Parafia p.w. Trójcy Świętej w Rypinie i Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej w Rypinie. Msza św. w intencji pomordowanych została odprawiona w kościele p.w. Trójcy Świętej. Druga część obchodów odbyła się w lasku rusinowskim – Miejscu Pamięci Narodowej, gdzie odczytany został apel pamięci, zapalone znicze i złożone kwiaty.

104. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości.

W dniu 11 listopada 2022 r. w sadłowskim kościele odbyła się uroczysta msza święta w intencji ojczyzny. Uczniowie Szkoły Podstawowej w Sadłowie zaprezentowali program słowno-muzyczny. Po mszy świętej uczestnicy uroczystości przeszli na cmentarz parafialny, gdzie przy grobie powstańców styczniowych odczytano apel pamięci, a na mogile powstańców złożono kwiaty i znicze.

Wykład "Pola Negri i jej plan na życie".

W dniu 22 listopada 2022 r. w sadłowskim pałacu miało miejsce spotkanie z ciekawym wykładem Pani Doroty Łańcuckiej z Kujawsko-Pomorskiego Centrum Edukacji Nauczycieli we Włocławku, animatorki dorocznego lipnowskiego przeglądu filmowego „Pola i inni”. W

spotkaniu wzięli udział uczniowie Szkoły Podstawowej w Sadłowie oraz mieszkańcy gminy Rypin i powiatu rypińskiego.

IX. Dobrzyński Jarmark Bożonarodzeniowy.

10 grudnia 2022 r., po raz dziewiąty, odbył się Dobrzyński Jarmark Bożonarodzeniowy, organizowany przez Gminę Rypin i Szkołę Podstawową im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie. Jarmarkowi patronuje Wójt Gminy Rypin i Stowarzyszenie Gmin Ziemi Dobrzyńskich. Gościem specjalnym był prezes zarządu stowarzyszenia Ryszard Bartoszewski.

Podczas jarmarku swoje stoiska prezentowało 18 wystawców.

Spotkania z okazji Świąt Bożego Narodzenia.

W grudniu, z okazji Świąt Bożego Narodzenia, odbyły się spotkania mieszkańców gminy i organizacji społecznych w świetlicach wiejskich, organizowane przez sołtysów i koła gospodyń wiejskich. Społeczność szkół podstawowych przygotowała jasełka bożonarodzeniowe.

Imprezy sportowe dla dzieci i młodzieży szkolnej:

Gminne mistrzostwa w koszykówce.

W dniu 28 marca 2022 r. w Szkole Podstawowej w Borzyminie odbyły się Mistrzostwa Gminy Rypin w Piłce Koszykowej. Zawody zostały rozegrane dla dziewcząt i chłopców z rocznika 2007 i młodszych.

Turniej halowej piłki nożnej.

W dniu 1 kwietnia 2022 r. w Szkole Podstawowej w Starorypinie Rządowym odbył się Turniej Piłki Nożnej Halowej o Mistrzostwo Gminy Rypin, w kategorii dziewcząt i chłopców klas piątych.

Finał powiatowy Turnieju Piłki Nożnej o Puchar Tymbarka „Z Podwórka Na Stadion”.

W dniu 5 kwietnia 2022 r. uczniowie z rocznika 2010 i młodszy rozegrali powiatowy etap "XXII Turnieju Piłki Nożnej o Puchar Tymbarka - Z Podwórka Na Stadion", w którym awans

do finału wojewódzkiego uzyskała reprezentacja chłopców ze Szkoły Podstawowej w Borzyminie oraz reprezentacja dziewcząt ze Szkoły Podstawowej w Sadłowie.

Mistrzostwa Gminy Rypin w Minikoszykówce.

W dniu 7 kwietnia 2022 r. w Szkole Podstawowej w Sadłowie odbyły się Mistrzostwa Gminy Rypin w Minikoszykówce. Zawody zostały rozegrane dla dziewcząt i chłopców z rocznika 2009 i młodszych.

Mistrzostwa w piłce ręcznej.

W dniu 28 kwietnia 2022 r. w Szkole Podstawowej w Kowalkach odbyły się Mistrzostwa Gminy Rypin w Piłce Ręcznej. Zawody zostały rozegrane dla dziewcząt i chłopców z rocznika 2009 i młodszych.

Czwórbój lekkoatletyczny.

W dniu 12 maja 2022 r. w Szkole Podstawowej w Stępowie zostały rozegrane Mistrzostwa Gminy Rypin w Czwórboju Lekkoatletycznym. Zawody przeprowadzono w kategorii dziewcząt oraz chłopców. Każdy z zawodników startował w czterech konkurencjach: bieg na dystansie 60 m, skok w dal, rzut piłeczką palantową oraz bieg długi (dziewczęta w biegu na 600m, chłopcy w biegu na 1000m).

Trójbój lekkoatletyczny.

Dnia 13 maja 2022 r. w Szkole Podstawowej w Zakroczu odbyły się Gminne Mistrzostwa w Trójboju Lekkoatletycznym. Zawodnicy konkurowali w biegu na 60m, skoku w dal i rzucie piłeczką palantową.

Igrzyska lekkoatletyczne na rypińskim stadionie.

W dniu 27 maja 2022 r., na stadionie MOSiR w Rypinie, rozegrano Igrzyska Lekkoatletyczne dla Dzieci i Młodzieży Szkolnej. Gminę Rypin reprezentowali uczniowie z Borzymina, Kowalk, Sadłowa, Starorypina Rządowego i Stępowa.

Wsparcie i promocja sportu w gminie Rypin.

Wójt Gminy Rypin w dniu 15 lutego 2022 r. rozstrzygnął otwarty konkurs ofert dla klubów sportowych na realizację w 2022 roku zadań z zakresu rozwoju sportu w Gminie Rypin. Wsparcie finansowe wykorzystali:

1. Gminna Akademia Piłkarska PASJA na realizację zadania pn. „Popularyzacja piłki nożnej w Gminie Rypin”,
2. Ludowy Klub Sportowy GROT Kowalki na realizację zadania pn. „Promowanie Sportu”.

8. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie jest jednostką organizacyjną Gminy Rypin realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej. Główny cel pomocy społecznej, to umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wkracza więc w sytuacje osób i rodzin wtedy, gdy nie są one w stanie pokonać trudności życiowych własnym działaniem.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb, jak również umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Rypin na lata 2021-2025. Podstawą prawną opracowania Strategii jest art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, w którym wskazano, że jej opracowanie i realizacja należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Biorąc pod uwagę różnorodność problemów społecznych występujących wśród mieszkańców należy uwzględniać inne obowiązujące akty prawne, które nierozzerwalnie mają wpływ na realizację różnych zadań społecznych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie w 2022 roku realizował zadania określone ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz wynikające z innych ustaw, w tym:

- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o systemie oświaty,
- ustawy o dodatku osłonowym,
- ustawy o dodatku węglowym,
- ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,
- ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- prawo energetyczne.

Ośrodek realizuje zadania własne gminy, jak również zadania zlecone przez administrację rządową.

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach ustawy o pomocy społecznej oraz innych ustaw, realizował następujące zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- udzielanie schronienia osobom tego pozbawionym,
- dożywianie dzieci w szkołach,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom potrzebującym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej osób wymagających opieki i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, pracę socjalną,
- przyznawanie i wypłacanie stypendiów o charakterze socjalnym,
- przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych.

W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej podejmowane były następujące działania:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów oraz opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne,
- wypłacanie świadczeń wychowawczych,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń związanych z realizacją ustawy „Za życiem”,
- przyznawanie i wypłacanie dodatku energetycznego,
- przyjmowanie wniosków i przyznawanie Karty Dużej Rodziny,
- przyznawanie i wypłacanie dodatku osłonowego,
- realizowanie pomocy dla obywateli Ukrainy,
- przyznawanie i wypłacanie dodatku węglowego i dodatków dla gospodarstw domowych.

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W roku 2022 pomoc i wsparcie z pomocy społecznej uzyskało 427 rodzin. W stosunku do roku 2021 łączna liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 127. Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc były kolejno: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm oraz przemoc w rodzinie.

W ramach zadań realizowanych przez Ośrodek, wydatkowany budżet w poszczególnych działach i rozdziałach kształtował się następująco:

8.1. Ochrona zdrowia

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie w roku 2022 na ochronę zdrowia wydatkował kwotę 127 726 zł. Kwotę 8276,60 zł wydatkowano na zakup materiałów i usług związanych z realizacją działań profilaktycznych w zakresie profilaktyki narkomanii.

Środki w wysokości 119 449,51zł natomiast przeznaczono na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi. W 2022 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych odbyła 11 posiedzeń, na których członkowie komisji przeprowadzili rozmowy profilaktyczne z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz opiniowali zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii podjęto następujące działania:

- prowadzono Punkt Konsultacji Psychologiczno – Terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz osób i rodzin, wobec których stosowana jest przemoc fizyczna i psychiczna,
- w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii współpracowano z Zespołem Szkół Nr 2 oraz Zespołem Szkół Nr 5 w Rypinie,
- realizowano programy profilaktyczne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w szkołach podstawowych, poprzez zakup materiałów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej. Zakupiono materiały w ramach ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz materiały dotyczące uzależnień behawioralnych,
- zorganizowano szkolenie dla realizatorów rekomendowanego programu profilaktycznego „Unplugged“ w szkołach na terenie gminy Rypin, który jest programem profilaktyki uniwersalnej przeznaczonym do grupy uczniów w wieku 12 - 14 lat,
- dofinansowano działalność Klubu Liderów Profilaktyki w Kowalkach, klubów sportowych, młodzieżowych drużyn pożarniczych, oraz działania prewencyjne Komendy Powiatowej Policji w Rypinie w zakresie zachowania bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- w ramach programu sfinansowano letni wypoczynek z programem profilaktycznym dla 19 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych uzależnieniem,
- zorganizowano w szkołach konkurs plastyczny pod hasłem „Wakacje wolne od uzależnień”. Celem konkursu był wzrost poziomu wiedzy i świadomości dzieci i młodzieży na temat szkodliwości środków psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, tytoniu) i innych współczesnych uzależnień. Konkurs skierowany był do uczniów klas I-VIII szkół podstawowych z terenu gminy Rypin,
- zorganizowano piknik profilaktyczny dla mieszkańców gminy Rypin połączony z Rodzinnym Festynem Historycznym IPN,

- dofinansowano również zadanie o nazwie „Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia Pogotowie dla Osób Doznających Przemocy Domowej”. W ramach tego zadania działa „Kujawsko- Pomorska Niebieska Linia” - telefoniczne pogotowie dla osób doznających przemocy domowej, obsługiwana przez wykwalifikowanych specjalistów.

8.2. Pomoc społeczna

W roku poprzednim na pomoc społeczną przeznaczono łączną kwotę 3 337 939,58 zł, gdzie w ramach tych środków realizowano następujące zadania:

Domy pomocy społecznej

Kwotę 386 386,65zł przeznaczono na opłatę pobytu w domach pomocy społecznej 9 osób przewlekle chorych, samotnych, nieposiadających bliskiej rodziny zobowiązanej do sprawowania opieki lub nie będącej w stanie takiej opieki zapewnić. W porównaniu do roku 2020 liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej zmalała o 1 osobę.

Zadanie zostało w całości finansowane ze środków własnych gminy.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie osobom pobierającym niektóre świadczenia z pomocy społecznej finansował składki na ubezpieczenie zdrowotne. Na ten cel przeznaczono kwotę 18 353,35 zł.

Zadanie było realizowane w ramach dofinansowania Wojewody do zadań własnych. W ramach posiadanych środków opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe.

Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze

Zasiłek okresowy adresowany jest do osób i rodzin, które ze względu na bezrobocie, niepełnosprawność czy długotrwałą chorobę nie osiągają dochodów lub osiągają dochody niższe niż ustawowe kryterium dochodowe, z przeznaczeniem na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych. Zadanie było realizowane ze środków budżetu Wojewody. Na wypłatę

zasiłków okresowych otrzymaną dotację wykorzystano w wysokości 161.111,21 zł, przyznając 384 świadczenia dla 79 rodzin. Największą liczbę osób korzystających z zasiłków okresowych stanowią osoby bezrobotne (54 osoby), pozostałe rodziny otrzymują pomoc z uwagi na długotrwałą chorobę i niepełnosprawność. W porównaniu do roku 2021 kwota wydatkowana w tym rozdziale zmniejszyła się o 22.219,90 zł.

Dodatki mieszkaniowe

Kwota w wysokości 22 738,57zł została wykorzystana na wypłatę dodatków mieszkaniowych dla mieszkaniowych dla 14 rodzin będących najemcami lokali mieszkalnych, jak również zryczałtowanych dodatków energetycznych dla 1 rodziny (61,66 zł). Pomoc w opłatach czynszowych, jak i pomoc w opłatach za energię elektryczną przysługuje rodzinom będącym w trudnej sytuacji finansowej. W porównaniu do roku 2021 wydatkowana kwota w tym rozdziale zwiększyła się o 1.040,96 zł.

Zasiłki stałe

Zasiłek stały jest świadczeniem przysługującym osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym obowiązujące w pomocy społecznej kryterium dochodowe (obecnie 776,00 zł dla osób samotnych i 600,00 zł dla osób w rodzinach). Zadanie zostało sfinansowane z budżetu Wojewody jako dofinansowanie zadania własnego. Kwota przekazanej dotacji została wykorzystana na wypłatę zasiłków stałych dla 35 osób (w tym 27 osób samotnych i 8 osób w rodzinie). Liczba osób kwalifikujących się do zasiłku stałego w stosunku do roku poprzedniego zmalała o 6 osób, a wydatkowana kwota zmniejszyła się o 2.441,33 zł. Na zasiłki stałe wydatkowano kwotę 219 577,35zł.

Ośrodki Pomocy Społecznej

Środki przeznaczone w całości na pokrycie kosztów funkcjonowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie, tj. na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla 9 pracowników i 1 osoby zatrudnionej na podstawie umowy zlecenie, odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego, koszty szkoleń i delegacji pracowników, na wydatki rzeczowe obejmujące głównie zakup materiałów biurowych i publikacji, jak również na zakup usług, w tym informatycznych pocztowych, medycznych

oraz ubezpieczenie mienia. W stosunku do roku 2021 wydatkowana kwota w tym rozdziale wzrosła o 2.209,17 zł. Łączna kwota wydatkowanych środków 635 606,57zł.

Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej

Wydatki w wysokości 984,86 zł obejmują koszty stałe związane z utrzymaniem mieszkania interwencji kryzysowej, zgodnie z porozumieniem zawartym z Powiatem Rypińskim, a także koszt pobytu rodziny z terenu Gminy Rypin wraz z dziećmi. W stosunku do roku 2021 wydatkowana kwota w tym rozdziale zmniejszyła się o 438,74 zł.

Usługi opiekuńcze

W ramach tego rozdziału realizowano zadania z zakresu świadczenia usług opiekuńczych dla 9 osób starszych i niepełnosprawnych z terenu gminy Rypin, poprzez zatrudnienie 11 opiekunów na podstawie umów zlecenie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej objął opieką osoby chore, niepełnosprawne, wymagające opieki osób drugich. Z uwagi na fakt, że czas oczekiwania na miejsce w zakładzie opiekuńczo-leczniczym jest długi, a szpitale wypisują pacjentów wkrótce po zakończeniu specjalistycznego leczenia, cały ciężar opieki nad osobami niezdolnymi do samodzielnej egzystencji spoczywa na pomocy społecznej.

W ramach usług opiekuńczych realizowano również zadania z zakresu świadczenia usług specjalistycznych wykonywanych w miejscu zamieszkania. W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał 15 terapeutów wykonujących usługi dla 16 dzieci niepełnosprawnych. Na usługi opiekuńcze wydatkowano kwotę 505 101,16zł. W porównaniu do roku 2021 wydatkowana kwota w tym rozdziale zwiększyła się o 117.900,04 zł. Wysokie wydatki na usługi opiekuńcze spowodowane są zwiększoną potrzebą pomocy osobom wymagającym wsparcia oraz wzrostem stawki godzinowej osób wykonujących pracę w ramach umowy zlecenie.

Pomoc w zakresie dożywiania

W celu realizacji zadania pn. „Posiłek w szkole i w domu” Województwo Kujawsko – Pomorskie przekazało dofinansowanie w wysokości 134.320,00 zł, tj. 100,00 % planowanych

środków, na dofinansowanie dożywiania dzieci w szkołach i zasiłki celowe na zakup żywności dla dzieci, osób samotnych i rodzin. Udział własny w realizacji Programu wyniósł 33.580,00 zł.

W I półroczu 2022 r. pomocą objęto 125 dzieci w wieku szkolnym i do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, korzystających z gorącego posiłku w stołówkach szkolnych, natomiast w II półroczu 2022 r. z tej formy pomocy skorzystało 148 dzieci. Ponadto w 2022 r. w ramach programu rządowego wypłacono zasiłki celowe na zakup żywności, z których w I półroczu 2022 r. skorzystało 76 osób dorosłych oraz 12 dzieci, natomiast w II półroczu świadczenie otrzymało 80 osób dorosłych i 38 dzieci.

W 2022 roku, w ramach środków własnych, objętych dożywianiem było 37 dzieci z terenu gminy Rypin, uczęszczających do szkół i przedszkoli znajdujących się na terenach sąsiednich gmin. Wypłacono zasiłek celowy na zakup żywności dla 13 osób na łączną kwotę 3.840,00 zł. Wydatki poniesione ze środków własnych wyniosły łącznie 59.273,00 zł.

Sfinansowano dowóz posiłków do szkół znajdujących się na terenie gminy Rypin. Koszt dowozu wyniósł 16.553,04 zł.

Ponadto w ramach zawartej umowy darowizny, zakupiono paczki żywnościowe dla podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Kwota przeznaczona na realizację zadania wyniosła 800,00 zł.

Pomoc dla obywateli Ukrainy

Na podstawie art. 29 i art. 30 ustawy z dnia 13 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 583 z późn. zm.), uchodźcy z Ukrainy zyskali prawo do ubiegania się o świadczenia z zakresu pomocy społecznej. Na terenie gminy Rypin została udzielona pomoc doraźna w formie zapewniającej jeden gorący posiłek dzieciom w przedszkolu oraz dzieciom i młodzieży w szkole. Pomocą objęto 11 dzieci. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 1.656,00 zł. Zadanie było w całości finansowane ze środków budżetu państwa, z Funduszu Pomocy.

Wydatkowana kwota w tym rozdziale, w porównaniu do roku 2021, zmniejszyła się o 46.343,50 zł.

Całość wydatków w ramach tego działu zamknęła się w kwocie 212 602,04 zł.

Pozostała działalność

Zasiłek celowy to świadczenie skierowane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej. Może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W szczególnie trudnych i uzasadnionych sytuacjach, rodzinom lub osobom, których dochód przekracza kryterium dochodowe, przyznawane są zasiłki celowe specjalne. Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego to świadczenie, które może być przyznane osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego.

Wydatki zrealizowane w ramach powyższego rozdziału obejmują wypłatę zasiłków celowych na zakup leków, opału, drobnych remontów, na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego oraz 20 specjalnych zasiłków celowych. Wydatkowano także środki na dowóz podopiecznych z terenu gminy Rypin do Środowiskowego Domu Samopomocy w Rypinie. Poniesiono również wydatki za pobyt 3 osób bezdomnych w schronisku dla osób bezdomnych.

Wypłacono również świadczenia pieniężne dla 12 osób za prace społecznie użyteczne, które były wykonywane w miesiącach marzec-listopad 2022 roku. Zadanie było realizowane na podstawie porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Rypinie w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej.

W ramach rozdziału realizowany był projekt pn. „Kujawsko-Pomorska Teleopieka” wynikający z umowy o partnerstwie na rzecz realizacji Projektu „Kujawsko-Pomorska Teleopieka” w ramach części Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, współfinansowanej z Europejskiego Funduszu Społecznego, z dnia 22 grudnia 2020 roku. Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego zostało utworzone Kujawsko-Pomorskie Telecentrum i wdrożono system teleopieki z zastosowaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych jako jeden z elementów kompleksowego wsparcia. Programem zostało objętych 11 mieszkańców z terenu gminy Rypin, którzy zostali wyposażeni w urządzenie do teleopieki. Urządzenie jest wyposażone w przycisk SOS i geolokalizację. W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia, po wciśnięciu przycisku, osoba połączy się za pomocą urządzenia z Telecentrum, a pracownik

telecentrum powiadomi odpowiednie służby. W 2022 roku na obsługę projektu zaplanowano środki w wysokości 7.449,04 zł, z czego dofinansowanie w ramach środków unijnych wyniosło 4.519,52 zł (w tym koszty pośrednie 2.500,00 zł), wkład własny wyniósł 2.929,52 zł. Całkowita wartość projektu wynosi 21.044,81 zł, z czego dofinansowanie w ramach środków unijnych (koszty bezpośrednie) 7.159,81 zł, koszty pośrednie w ramach dofinansowania 2.500,00 zł, wkład własny 11.385,00 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również zadanie wynikające z ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2022r., poz. 1 z późn. zm.).

Dodatek osłonowy, to świadczenie mające na celu wsparcie niektórych gospodarstw domowych w pokryciu części kosztów energii oraz rosnących cen żywności w 2022 roku. Jego wysokość była uzależniona od ilości osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego oraz dochodów rodziny. W sytuacji, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego były: kocioł, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, itp. na paliwo stałe zasilane węglem lub paliwami węglpochodnymi, wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, to wysokość dodatku osłonowego była zwiększona o 25 %.

W okresie od 1 stycznia do 30 listopada 2022 roku wypłacono dodatki osłonowe na łączną kwotę 1.056.518,96 zł. W tym okresie do tutejszego Ośrodka wpłynęło 1468 wniosków o wypłatę dodatku osłonowego.

Na koszty obsługi świadczenia składają się wynagrodzenia osobowe i pochodne od wynagrodzeń, zakup materiałów i usług oraz szkolenia pracownika realizującego zadanie, na które wydatkowano kwotę 21.060,09 zł.

Wydatkowana kwota w tym rozdziale, w porównaniu do roku 2021, zwiększyła się o 1.066.523,92 zł.

Łącznie koszty tego działu zamknęły się w kwocie 1 173 477,82 zł.

8.1. Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej

Pomoc dla obywateli Ukrainy

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 13 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 583 z późn. zm.), uchodźcy z Ukrainy zyskali prawo do ubiegania się o różne formy pomocy finansowej, a za przyznanie wielu z nich odpowiadały gminy. Jednym ze świadczeń, było

specjalne jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300,00 zł na osobę, które przysługiwało obywatelom Ukrainy z zalegalizowanym pobytem. Świadczenie stanowiło wsparcie służące zrekompensowaniu wydatków z utrzymaniem i pokryciem kosztów zakupu żywności, odzieży, obuwia, środków higieny osobistej czy opłat mieszkaniowych. Świadczenie zostało sfinansowane w całości ze środków budżetu państwa wraz z kosztami obsługi, stanowiącymi 2% kwoty przeznaczonej na wypłatę świadczenie, w ramach Funduszu Pomocy.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 42 jednorazowe świadczenia 300,00 zł, co daje łączną kwotę 12.600,00 zł.

Ponadto ustawa wprowadziła możliwość uzyskania świadczenia każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, która zapewniła, na własny koszt, zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy. Świadczenie mogło być przyznane na jego wniosek na okres nie dłuższy niż za okres 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z rozporządzeniem z dnia 4 maja 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty, świadczenie wynosiło 40,00 zł za osobę dziennie.

W okresie sprawozdawczym wypłacono świadczenia na łączną kwotę 105.640,00 zł. Zadanie zostało w całości sfinansowane ze środków budżetu państwa, w ramach Funduszu Pomocy. Koszty obsługi przez gminę zadań wynosiły 16 zł za każdy rozpatrzony wniosek o świadczenie pieniężne. W przypadku dokonania przez gminę weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia koszt obsługi zadań wynosił 32,00 zł za każdy rozpatrzony wniosek.

Dodatek węglowy i inne źródła ciepła

Dodatek węglowy w wysokości 3.000,00 zł został wprowadzony ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym. O wypłatę dodatku mogły ubiegać się gospodarstwa domowe, dla których głównym źródłem ogrzewania był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego.

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie wypłacił 2104 świadczenia, na łączną kwotę 6.312.000,00 zł. Na wynagrodzenia osobowe i bezosobowe oraz pochodne od wynagrodzeń, a także zakup materiałów, usług oraz szkoleń wydatkowano kwotę 126.140,45 zł. Zadanie było realizowane w całości ze środków Funduszu Przeciwdziałania Covid-19.

Dodatek na inne źródła ciepła został wprowadzony ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw i przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania był kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, kocioł na paliwo stałe, kocioł olejowy, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, piec kaflowy na paliwo stałe, piecokuchnia, trzon kuchenny, a rodzaj wykorzystywanego paliwa to pelet drzewny, drewno kawałkowe, inny rodzaj biomasy, gaz skroplony LPG, olej opałowy. Wysokość dodatku była zróżnicowana i uzależniona od rodzaju paliwa wykorzystywanego do ogrzewania gospodarstwa domowego i wynosiła od 500,00 zł do 3.000,00 zł.

W 2022 roku wypłacono 134 dodatki dla gospodarstw domowych, z czego 72 dodatki przyznano podmiotom ogrzewającym domy peletem drzewnym lub inną biomasą, 23 dodatki dla podmiotów ogrzewających domy drewnem kawałkowym, 18 dodatków dla podmiotów ogrzewających się gazem LPG oraz 21 dodatków dla podmiotów ogrzewających się olejem opałowym. Na świadczenia wydatkowano kwotę 290.000,00 zł. Na wynagrodzenia osobowe i pochodne od wynagrodzeń, a także zakup materiałów i usług wydatkowano kwotę 5.412,00 zł. Zadanie w całości sfinansowano ze środków Funduszu Przeciwdziałania Covid-19.

Na realizację powyższych zadań wydatkowano łącznie kwotę 6 852 556,48 zł.

8.2. Edukacyjna opieka wychowawcza

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Stypendia szkolne są formą pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. W roku 2022 na pomoc materialną o charakterze socjalnym wydatkowano łącznie kwotę 55.687,66 zł, w tym środki własne Gminy wyniosły 5.568,77 zł. Z pomocy materialnej skorzystało 87 uczniów. W porównaniu do roku 2021 liczba uczniów korzystających z pomocy materialnej zmniejszyła się o 17, a wydatkowana na ten cel kwota o 36.811,34 zł.

8.3. Rodzina

Świadczenia wychowawcze

Łącznie wydatkowana kwota to 3 600 197,10 zł.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie wypłacił 7153 świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 3.564.056,20 zł. Pozostałe środki przeznaczono na wynagrodzenie pracownika obsługującego świadczenia wychowawcze, zakup usług związanych z wykonywaniem pracy na wyżej wymienionym stanowisku oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Zadanie zostało sfinansowane z dwóch źródeł:

- *ze środków Wojewody* jako zadanie zlecone wykorzystano kwotę 3.575.823,78 zł, z przeznaczeniem na wypłatę świadczeń wychowawczych oraz w głównej mierze na wynagrodzenie wraz z pochodnymi pracownika realizującego program, a także zakup usług.
- *ze środków własnych Gminy* na realizację zadania wykorzystano 24.373,32 zł. Środki wydatkowano na wynagrodzenie wraz z pochodnymi pracownika realizującego program, zakup usług oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Wypłaty świadczenia wychowawczego realizowane były przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do miesiąca maja 2022 r. Od miesiąca czerwca 2022 r. realizację wypłat tych świadczeń prowadzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W związku z powyższym, w porównaniu do roku 2021, w roku 2022 wypłacono o 9920 mniej świadczeń wychowawczych.

Świadczenia rodzinne

Wydatki z tego rozdziału zostały sfinansowane z dwóch źródeł:

- *ze środków Wojewody* jako zadanie zlecone wykorzystano kwotę 3.858.279,92 zł, przeznaczając:

a) kwotę 3.422.624,48 zł na wypłatę: 8518 zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, 754 świadczeń pielęgnacyjnych, 2143 zasiłków pielęgnacyjnych, 599 świadczeń z funduszu

alimentacyjnego, 97 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 30 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka, 24 zasiłków dla opiekunów, 160 świadczeń rodzicielskich, 2 jednorazowych świadczeń realizowanych zgodnie z ustawą „Za życiem”,

b) kwotę 321.858,53 zł na opłatę składek na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna i specjalny zasiłek opiekuńczy,

c) kwotę 113.796,91 zł na koszty obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz na wypłatę wynagrodzeń;

- *ze środków własnych Gminy* na realizację zadania wykorzystano 40.028,56 zł. Środki w głównej mierze przeznaczono na wypłatę wynagrodzeń wraz z pochodnymi, szkolenia, zakup usług związanych z wykonywaniem pracy na stanowiskach do spraw obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Pomoc dla obywateli Ukrainy

Na podstawie art. 26 ustawy z dnia 13 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 583 z późn. zm.), uchodźcy z Ukrainy zyskali prawo do ubiegania się także o świadczenia rodzinne, na zasadach i w trybie wskazanym w ustawach regulujących ich przyznawanie.

W okresie sprawozdawczym złożono 10 wniosków, wypłacono 45 świadczeń na łączną kwotę 4.942,00 zł. Zadanie zostało w całości sfinansowane ze środków budżetu państwa, z Funduszu Pomocy.

W stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się kwota wydatkowana w tym rozdziale o 181.013,64 zł, głównie z uwagi na wzrost ilości świadczeń związanych z niepełnosprawnością.

W wyniku prowadzonej w 2022 roku egzekucji wobec dłużników alimentacyjnych na poczet zadłużenia z tytułu funduszu alimentacyjnego, komornicy przekazali kwotę 92.730,81 zł, z czego:

- do budżetu Państwa przekazano 77.893,72 zł (w tym odsetki w kwocie 55.638,08 zł),

- na dochody własne przekazano 14.837,09 zł.

Zaległość z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na koniec 2022 roku, po odliczeniu dokonanych zwrotów od komornika, wynosiła 2.210.870,44 zł.

Zaległość z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na koniec 2022 roku wynosiła 315.022,42 zł. W roku 2022 nie dokonano żadnej wpłaty z wyżej wymienionego tytułu.

W roku 2022, w porównaniu do roku 2021, wzrosła o 15.698,02 zł kwota przekazywana przez komorników na poczet zadłużenia z tytułu funduszu alimentacyjnego.

Mimo prowadzonej egzekucji przez komorników oraz działań podejmowanych przez organ właściwy dłużnika, zwroty od dłużników alimentacyjnych nadal są niewielkie głównie z powodu dużego bezrobocia wśród dłużników.

Łączna kwota wydatkowanych środków 3.600.197,10 zł.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin z trojgiem i więcej dzieci, zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość korzystania z preferencyjnej oferty podmiotów, m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. W 2022 roku złożono 106 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny. W porównaniu do roku 2021 ilość wniosków wzrosła o 77. Zadanie na łączną kwotę 1 164,60 zł zostało w całości sfinansowane ze środków budżetu państwa.

Wspieranie rodziny

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w gminie Rypin jest zatrudniony asystent rodziny. Asystent ma za zadanie towarzyszyć rodzinie w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych.

Środki własne gminy zostały przeznaczone w głównej mierze na wynagrodzenie asystenta rodziny wraz z pochodnymi, wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego, koszty podróży służbowych oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

W ramach programu „Asystent rodziny na rok 2022” Gmina Rypin otrzymała ze środków Funduszu Pracy środki finansowe w wysokości 3.000,00 zł. Środki te zostały przeznaczone na dofinansowanie kosztów wypłaty jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla asystentów

rodziny. Zgodnie z umową dodatek powinien stanowić maksymalnie do 80 % kosztów wynagrodzenia, natomiast wkład własny Gminy powinien wynieść minimum 20 % wynagrodzenia.

W 2022 roku opieką asystenta zostało objętych 10 rodzin z terenu gminy Rypin.

Wszystkie wydatki w ramach tego działu wyniosły 76 800,47 zł.

Rodziny zastępcze

W ramach realizacji zadania związanego ze wspieraniem rodziny, w roku 2022 Ośrodek współfinansował pobyt 17 dzieci z terenu gminy Rypin w rodzinach zastępczych. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest to zadanie własne gminy. W pierwszym roku pobytu dziecka w rodzinie zastępczej gmina ponosi 10% kosztów, natomiast w drugim roku 30%, a w trzecim i kolejnych latach 50% kosztów ogółem.

Koszty poniesione to 130 652,23 zł.

Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych

Wykorzystane środki w wysokości 15 792,79 zł przeznaczono na opłatę kosztów pobytu 5 dzieci z terenu gminy Rypin w placówce opiekuńczo-wychowawczej, które wcześniej znajdowały się w rodzinie zastępczej. W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10%, w drugim roku 30%, a w trzecim i kolejnych latach 50% średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W roku 2022 w stosunku do roku poprzedniego, zwiększyła się liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej o 3 dzieci oraz zwiększyła się kwota kosztów utrzymania poniesiona przez gminę o 10.751,95 zł.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne

Zadanie było realizowane w ramach dofinansowania Wojewody do zadań zleconych na kwotę 40 422,37 zł.

W ramach posiadanych środków opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne od niektórych świadczeń rodzinnych.

W porównaniu z rokiem ubiegłym kwota ta wzrosła o 7.618,96 zł z uwagi na wzrost liczby świadczeń dla osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną.

W roku 2022 środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej zwiększyły się w porównaniu do roku poprzedniego, głównie ze względu na realizację ustawy o dodatku węglowym. Najwięcej środków wydatkowano w Dziale 855 – Rodzina, co stanowiło prawie 43 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

Ponadto Ośrodek koordynuje pracę Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który jest jednym z elementów budowania lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem zespołu jest stworzenie jednolitego, silnego frontu oddziaływującego zarówno na osobę doznającą, jak i stosującą przemoc oraz spójnego przepływu informacji pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz pomocy rodzinie. W 2022 roku do tutejszego Ośrodka wpłynęło 7 formularzy „Niebieska Karta - A” złożonych głównie przez policję. W rodzinach, w których występuje przemoc, prowadzona jest praca socjalna. Ofiary przemocy oraz sprawcy kierowani są na terapię do punktu konsultacji psychologiczno – terapeutycznej oraz do placówek poradnictwa specjalistycznego. W miarę potrzeb otrzymują także pomoc materialną. Dzięki zatrudnionemu psychoterapeucie mogliśmy rozwiązać wiele problemów na miejscu, nie wysyłając potrzebujących poza teren gminy. W 2022 roku z tej formy pomocy skorzystały 72 osoby.

Ośrodek utrzymuje ścisłą współpracę z Komendą Powiatową Policji (głównie z dzielnicowymi), Kuratorami Sądowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, szkołami i innymi instytucjami. Całość zadań wymienionych powyżej realizowali pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Reasumując pomoc i możliwości finansowe ośrodka, należy stwierdzić, że w pełni realizuje on wciąż rosnące zadania i potrzeby, podejmując działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób, rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.